

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО ТА САДОВО-
ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

УДК 712.4:725.5/477.41
ПОГОДЖЕНО ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Директор ННІ ЛіСПГ

П.І. Лакида

Завідувач кафедри ландшафтної
архітектури та фітодизайну

О.В. Колесніченко

« » 2021 р. « » 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему Зелене насадження медичних закладів м. Фастів: таксономічний
склад, сучасний стан та пропозиції щодо їхньої оптимізації

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

(назва)

Освітня програма «Садово-паркове господарство»

(назва)

Орієнтація освітньої програми «Освітньо-професійна»

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Гарант освітньої програми

Професор, доктор с. –г. н.

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Ковалевський С. Б.

(ПІБ)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи
К. С. –г. н., доцент Дзиба А. А.

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

Виконав

(підпис)

Хоменко А.О.

(ПІБ студента)

КИЇВ – 2021

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛЕСОВОГО І
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри ландшафтної
архітектури та фітодизайну,
доктор біологічних наук, професор
О.В. Колесніченко
«19 листопада» 2020 р.

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТУ

Хоменко Аліні Олександрівні

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма «Садово-паркове господарство»

Орієнтація освітньої програми «Освітньо-професійна»
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи Зелені насадження медичних закладів м. Фастів: таксономічний склад, сучасний стан та пропозиції щодо їхньої оптимізації.

затверджена наказом ректора НУБіП України від «19» листопада 2020 р. № 1826

«С» Термін подання студентом магістерської роботи 15 листопада 2021 р.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: наукові публікації, літературні джерела; інтернет-ресурси; фотообстеження, навчальна і довідкова література з теми дослідження.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Проаналізувати озеленення медичних закладів світу та України.
2. Систематизувати медичні (лікарняні) заклади.
3. Дослідити таксономічний склад, екологічну структуру та сучасний стан деревних та трав'яних рослин медичних закладів м. Фастів.
4. Вивчити вплив зовнішнього вигляду та аромату рослин на психо-емоційний стан людей.
5. Оптимізувати склад насаджень (деревних та трав'яних видів рослин) медичних закладів м. Фастів.

Дата видачі завдання « 19 » 12 2020 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____

Завдання прийняв до виконання _____

Дзиба А. А.

Хоменко А. О.

РЕФЕРАТ

НУБІП України

В час сучасних технологій, бурхливого розвитку міст та теперішнього стану в світі, коли багато хворих людей потребують госпіталізації, гостро постає

потреба не лише у кваліфікованій медичній допомозі, але й грамотному озелененні території медичних закладів. Зелені насадження відіграють важливу

роль в житті людини, вони впливають на фізіологічний і психологічний стан людини. Емоції – це складні процеси, які включають різні фактори, такі як:

почуття, настрої та афективні й когнітивні реакції. Позитивні емоції благотворно впливають на здоров'я людини. Вигляд рослин є однією із складових пізнання

навколишнього середовища. Певні типи рослин сприяють емоційній стабільності у людини (сприяють психологічному заспокоєнню, зменшенню стресу, втоми

тощо). Ще понад тисячу років тому виявлено, що рослини позитивно впливають на стан здоров'я людини. У XIV–XVIII століттях на території монастирів

створювали лікарські сади та городи, що сприяли відновленню емоційної рівноваги та сприяли оздоровленню людей. Така практика застосовується і нині.

У Сінгапурі, на території лікувальних закладів (Koo Teck Puat Hospital), спеціально влаштовують сади та городи, де хворі доглядаючи за рослинами

швидше відновлюють своє здоров'я. Отже, для пришвидшення відновлення здоров'я людей та їхнього комфортного перебування у лікарняних закладах,

необхідно створити оздоровче середовище з деревних та трав'яних рослин, що буде сприяти їх швидкому відновленню та оздоровленню [22]

Мета досліджень – проаналізувати сучасний стан зелених насаджень медичних закладів м. Фастів, встановити таксономічний склад, екологічну,

біоморфологічну структури деревних і трав'яних рослин медичних закладів м.

Фастів як елементів оздоровчої системи, обґрунтувати шляхи оптимізації та подати пропозиції.

Для досягнення поставленої мети, необхідно виконати такі завдання:

– проаналізувати озеленення медичних закладів світу та України;

НУ – систематизувати медичні (лікарняні) заклади;
 – дослідити таксономічний склад, екологічну, біоморфологічну структури та сучасний стан деревних та трав'яних рослин медичних закладів м. Фастів;

НУ – вивчити вплив зовнішнього вигляду та аромату рослин на психо-емоційний стан людей;
 – оптимізувати склад насаджень (деревних та трав'яних видів рослин) медичних закладів м. Фастів.

Об'єкт дослідження – зелені насадження медичних закладів м. Фастів.

Предмет дослідження – аналіз та оптимізація зелених насаджень медичних закладів м. Фастів.

Методи досліджень – загальнонаукові методи емпіричного, теоретичного рівнів (аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція) та специфічні

Наукова новизна роботи: проведено аналіз озеленення медичних закладів України та світу, вперше розроблено схему-класифікацію медичних закладів; досліджено таксономічний стан, екологічну та біоморфологічну структури, стан насаджень медичних закладів м. Фастів; проаналізовано закономірності впливу зовнішнього вигляду та кольору рослин на емоційний та психо-фізичний стан людини, розроблено пропозиції щодо оптимізації насаджень медичних закладів м. Фастів.

Практична значущість: розроблено композиції та запропоновано оптимальний асортимент рослин, з метою підвищення естетичності території медичних закладів м. Фастів, а саме: групу з хвойних видів та культиварів деревних рослин, алею та вільнорослий живопліт, міксбордери з тіньовитривалих рослин, модульні квітники; у місцях відпочинку (очікування) та соціального простору – міксбордер із декоративних злаків.

До складу магістерської кваліфікаційної роботи входить: вступ, де вказано актуальність, наукова та практична значущість виконаної роботи, шести розділів, таблиць, рисунків, висновків, посилань на використані джерела, списку використаних джерел та додатків.

Перший розділ присвячений аналізу озеленення медичних закладів світу та України, а також узагальненню особливостей видів зелених насаджень.

Другий розділ представлений методами дослідження, необхідних для роботи. У

третьому розділі систематизовано медичні заклади, проаналізовано їх

належність відповідно профілю (на території м. Фастів). У четвертому розділі

досліджено таксономічний склад, екологічну, біоморфологічну структури та

сучасний стан зелених насаджень. В п'ятому розділі вивчено вплив зовнішнього

вигляду та аромату рослин на психо-емоційний стан людей. У шостому розділі

наводяться методи та пропозиції щодо оптимізації зелених насаджень м. Фастів.

Висновок представлений узагальненими результатами досліджень та пропозиціями.

Структура магістерської кваліфікаційної роботи містить 6 розділів

основної частини, викладена на 136 сторінках, містить 5 таблиць, 153 рисунки та

12 додатків. У ході написання роботи було опрацьовано 103 джерела інформації.

Ключові слова: оптимізація, медичні заклади, озеленення, квітники, деревні рослини, трав'яні рослини.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ОЗЕЛЕНЕННЯ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ СВІТУ ТА УКРАЇНИ	10
1.1. Закордонний досвід озеленення медичних закладів	10
1.2. Озеленення медичних закладів в Україні	19
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ	27
РОЗДІЛ 3. МЕДИЧНІ ЗАКЛАДИ – ВАЖЛИВА ЛАНКА ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	30
3.1. Класифікація медичних закладів	30
3.2. Медичні (лікарняні) заклади м. Фастів	32
РОЗДІЛ 4. ТАКСОНОМІЧНИЙ СКЛАД ТА СУЧАСНИЙ СТАН ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ М. ФАСТІВ	38
4.1. Таксономічний склад, екологічна і біоморфологічна структури та сучасний стан деревних видів на територіях медичних закладів	38
4.2. Таксономічний склад, екологічна структура та сучасний стан трав'янистих рослин на територіях медичних закладів	53
РОЗДІЛ 5. ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ І АРОМАТУ РОСЛИН НА ПСИХО-ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЛЮДЕЙ	62
РОЗДІЛ 6. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ НАСАДЖЕНЬ	68
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	100
ДОДАТКИ	112

НУБІП України

НУБІП УКРАЇНИ

ВСТУП

В час сучасних технологій, бурхливого розвитку міст та теперішнього стану в світі, гостро постає питання про озеленення території лікувальних закладів. На сьогоднішній час є багато захворювань, які вражаючи людський організм, викликають ускладнення, що призводять до госпіталізації. Таким чином, пацієнти багато часу проводять на території медичних закладів, тому зелені насадження є невід'єдними складниками в оздоровленні, впливаючи на фізіологічний і психологічний стан людини. Позитивні емоції благотворно впливають на здоров'я людини. Вигляд рослин є однією із складових пізнання навколишнього середовища. Певні типи рослин сприяють емоційній стабільності у людини (сприяють психологічному заспокоєнню, зменшенню стресу, втоми тощо). Отже, для пришвидшення відновлення здоров'я людей та їхнього комфортного перебування у лікарняних закладах, необхідно створити оздоровче середовище з деревних та трав'яних рослин, що буде сприяти їх швидкому відновленню та оздоровленню.

Мета досліджень – проаналізувати сучасний стан зелених насаджень медичних закладів м. Фастів, встановити таксономічний склад, екологічну, біоморфологічну структури деревних і трав'яних рослин медичних закладів м. Фастів як елементів оздоровчої системи, обґрунтувати шляхи оптимізації та подати пропозиції.

Для досягнення поставленої мети, необхідно виконати такі завдання:

- проаналізувати озеленення медичних закладів світу та України;
- систематизувати медичні (лікарняні) заклади;
- дослідити таксономічний склад, екологічну, біоморфологічну структури та сучасний стан деревних та трав'яних рослин медичних закладів м. Фастів;
- вивчити вплив зовнішнього вигляду та аромату рослин на психоемоційний стан людей;

НУ – оптимізувати склад насаджень (деревних та трав'яних видів рослин) медичних закладів м. Фастів.

Об'єкт дослідження – зелені насадження медичних закладів м. Фастів.

Предмет дослідження – аналіз та оптимізація зелених насаджень медичних закладів м. Фастів.

Методи досліджень – загальнонаукові методи емпіричного, теоретичного рівнів (аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція) та специфічні.

Наукова новизна роботи: проведено аналіз озеленення медичних закладів України та світу, вперше розроблено схему-класифікацію медичних закладів; досліджено таксономічний стан, екологічну та біоморфологічну структури, стан насаджень м. Фастів; проаналізовано закономірності впливу зовнішнього вигляду та кольору рослин на емоційний та психо-фізичний стан людини, розроблено пропозиції щодо оптимізації насаджень медичних закладів м. Фастів.

Практична значущість: розроблено композиції та запропоновано оптимальний асортимент рослин, з метою підвищення естетичності території медичних закладів м. Фастів, а саме: мішану групу з хвойних видів деревних рослин, алею та вільнорослий живопліт, міксбордери з тіньовитривалих рослин, модульні квітники; у місцях відпочинку (очікування) та соціального простору – міксбордер із декоративних злаків.

Апробація досліджень здійснена на Міжнародній науково-практичній конференції «Садово-парковий ландшафт і декоративне фіторізноманіття очима дослідників» (12 листопада 2020 року), 75-й Всеукраїнській студентській

науково-практичній конференції «Науковий пошук молоді для сталого розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства» (23 березня 2021 року).

І міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Сучасні виклики і актуальні проблеми лісівничої освіти, науки та виробництва» (15 квітня 2021

року) та V Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні технології в архітектурі і дизайні» (20-21 травня 2021 року), за результатами участі у яких опубліковано тези та стаття доповідей.

Член студентського наукового гуртка «Декоративне садівництво, квітникарство та топіарне мистецтво».

Структура магістерської кваліфікаційної роботи містить 6 розділів

основної частини, викладена на 136 сторінках, містить 5 таблиць, 153 рисунки та

12 додатків. У ході написання роботи було опрацьовано 103 джерела інформації.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

НАУБІП УКРАЇНИ

АНАЛІЗ ОЗЕЛЕНЕННЯ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Озеленення медичних закладів є дуже важливою та цінною складовою при створенні комфортного середовища для пацієнтів. При озелененні території застосовуються різний видовий склад насаджень, залежно від специфік лікарні.

1.1. Закордонний досвід озеленення медичних закладів

Серед закордонного досвіду озеленення медичних закладів значне місце займає Horatio's Garden. Це один із найвідоміших лікарняних садів, який вирізняється своїм ландшафтним плануванням та асортиментом рослин. Ідея створення саду з'явилася у Горатіо Чаплі.

Horatio's garden «Salisbury» – розташований на південному заході Англії. Яблунева арка, букова огорожа. *Betula nigra* L. та *Amelanchier tatarckii* F.G.Schroed., ягоди, що приваблюють птахів. *Rosmarinus officinalis* L. виділяє приємний аромат, а багаторічні рослини, такі як *Echinacea purpurea* L. Moench та представники роду *Aster* L. – надають текстуру, колір та аромат (рис. 1.1). Значна увага приділяється озелененню сходи (рис. 1.2).

Рис. 1.1. Трав'яниста рослинність на території лікарняного саду [10]

Рис. 1.2. Озеленення сходи рослинами [11]

Дизайн ландшафту представлений горбистим рельєфом з вапняковими підірними стінками. На території є: садова кімната, теплиця та відкрита зона садівничої терапії, де пацієнти можуть насолоджуватися проведенням часу в саду, оцінюючи природу незалежно від погоди. Рослини обрані за їх естетичними та мультисенсорними якостями; трави, які колиються від вітру, трави для запаху та смаку, а також чагарники та дерева з цікавою текстурою та структурою, які особливо будуть помітними взимку [21].

Horatio's Garden «Glasgow» в Шотландії відкрився в Національному відділі травм хребта королеви Єлизавети в університетській лікарні королеви Єлизавети, Глазго. Ландшафт розділений на шість різних просторів, кожен з різним призначенням. Різноманітні ділянки були продумано створені для стимулювання різних органів чуття, в першу чергу, зосереджуючись на зорі, нюху та дотику. На території присутні: теплиця, сад терапія (рис. 1.3), садова кімната, лісовий сад. Серед насаджень найбільша колекція *Betula pendula* Roth. Клумби представлені польовими та невибагливими в догляд квітами – *Echinacea purpurea* (L.) Moench, *Geranium hybridum* 'Rozanne', *Polygonum amplexicaulis* 'Fat Domino' [21] (рис. 1.4).

Рис. 1.3. Сад терапія [10]

Рис. 1.4. Використання трав'яних рослин в садотерапії [10]

Horatio's Garden «Stoke Mandeville» відкрився в Національному центрі травм хребта в лікарні Сток Мандевіль. Ландшафт має відокремлені зони, якими

пацієнти можуть насолоджуватися як самостійно або з відвідувачами (рис. 1.5). Композиції з багаторічних та однорічних насаджень створюють природні угруповання наближені до дикої природи. Листяні дерева декоративні протягом усього року, а вічнозелені рослини – постійну форму протягом сезонів. На території є садова кімната (рис. 1.6) та теплиця [21].

Рис. 1.5. Рослинність на відкритому

Рис. 1.6. Пацієнти в садовій кімнаті [12]

просторі [12]

Horatio's Garden «Midlands – Oswestry» – відкрився в Центрі пошкодження хребта Мідленд, Великобританія. На території розташовані: теплиця, садова терапевтична зона, зона для занять на візках (рис. 1.7), відкритий соціальний простір (рис. 1.8), ігрова зона для дітей та серпантин, садова кімната [21].

Рис. 1.7. Зона для занять на візках [9]

Рис. 1.8. Відкриті соціальні простори та контейнерні композиції [9]

Головний сад розташований з двох сторін центру, в яких розташовані клумби з квітами *English Rose 'Olivia Rose Austin'*, *Hydrangea arborescens 'Annabelle'* і *Persicaria amplexicaulis 'Firetail'*, та представники роду *Magnolia L.*

Horatio's Garden «London & South East» – відкрився в Лондонському центрі травм хребта (Королівська національна ортопедична лікарня. Ландшафт продуманий таким чином, що пацієнти як на ліжках, так і на інвалідних візках можуть легко пересуватися по території, де зростають багато незвичайних рослин, запроєктовані підпірні стінки (рис. 1.9). Також, є два сади; теплиця, відкритий простір з дикою рослинністю [21] (рис. 1.10).

Рис. 1.9. Підпірні стінки з рослинами [8]

Рис. 1.10. Дика природа в озелененні просторів лікарняних закладів [8]

Acibadem Bursa Hospital – це приватна багатопрофільна клініка у Стамбулі, Туреччина. Основні спеціалізації: нейрохірургія, онкологія, онкогематологія та трансплантологія.

Хвойні становлять 19,5%, листяні – 27,5%, дерева – 20,7%, кущі – 32,2%. Серед них переважаючими є: *Picea pungens 'Glauca'*, *Taxus baccata L.*, *Thuja orientalis L.*, *Thuja orientalis compacta 'Nana'*, *Euonymus japonica 'Aurea variegata'*, *Euonymus japonica L.*, *Fraxinus excelsior L.* Зустрічаються рядові посадки поблизу фасаду закладу (рис. 1.11), а також деревно-кущові групові композиції [17] (рис. 1.12).

Рис. 1.11. Рядова посадка лістяних і хвойних дерев [17]

Рис. 1.12. Групові посадки на території

Regional Hospital Hartberg [17]

Acibadem Bursa Hospital [30]

розташована в Австрії. Завданням було створити привабливу для жителів міста загальнодоступну зелену зону.

Відвідувачі потрапляють до лікарні по тротуару, що веде крізь крони *Platanus orientalis* L. (рис. 1.13). Внутрішній доступ до салу забезпечується напівкруглою доріжкою, з якої виходять місця відпочинку. Старий фруктовий гай, рсзарій, напіввідкриті та відкриті простори, сад на даху [18] (рис. 1.14).

Рис. 1.13. Деревна рослинність [18]

Рис. 1.14. Терапевтичний сад на даху

Regional hospital Hartberg [18]

Chelsea and Westminster Hospital розташована в Лондоні, Англія. Лікарняний сад має заспокійливу дію через прекрасний аромат, яким можна

насолоджуватися цілий рік (рис. 1.15). Тут представлені топіарні форми такі як: піраміди, спіралі, конуси. Особливо декоративними є багатостовбурові дерева які створюють особливий образ композиціям. Транляються такі представники роду як: *Cornus L.*, *Viburnum L.* та *Eriobotrya japonica (Thunb.) Lindl.*, а також яскраві квітучі багаторічні рослини родів: *Rosa L.*, *Dianthus L.*, *Iris L.*, *Allium L.*, *Lupinus L.* і *Salvia L.* Запахні вічнозелені чагарники, які надають структури насадженням протягом всього сезону включають *Sarcococca hookeriana Baill.* і *Osmanthus fragrans Lour* [20] (рис. 1.16).

Рис. 1.15. Зона відпочинку з ароматними рослинами [20]

Рис. 1.16. Лугові трави на

Chelsea and Westminster Hospital

Dünyagöz Hospital – Etiler – заклад знаходиться в районі Ортакей (Стамбул), Туреччина. Він надає комплексні діагностичні та лікувальні послуги у всіх галузях, пов'язаних з офтальмологією, завдяки своїм апаратам, оснащеним

передовими технологіями [6]. Територія лікарняного закладу є невеликою, проте

на ній доречно розташовані маленькі островки з зеленими насадженнями:

листяними деревами та кущами, та хвойними деревами, які тримають форму та

келір протягом всього сезону (рис. 1.17). Серед найбільш поширених та

акцентних рослин є *Cotoneaster horizontalis* Desse., *Acer platanoides* L., *Taxus*

baccata L., *Thuja orientalis* L., *Thuja orientalis compacta* ‘Nana’, *Picea pungens*

‘Glauca’. Присутнє лугове різноцв’я.

Рис. 1.17. Рослинність поблизу закладу Dünyagöz Hospital – Etiler [6]

Khos Teck Puat Hospital – лікарня в Сінгапурі. На незначній території зростає велика кількість зелених насаджень. Використовується вертикальне

озеленення, рослини в контейнерах (рис. 1.18). Значна кількість трав'яних

ампельних рослин. Працівники також розробили сад та огорож для пацієнтів [14] (рис. 1.19).

Рис. 1.18. Вертикальне озеленення

Рис. 1.19. Огород для пацієнтів

[19]

будівлі та території закладу [14]

Kent's Serenity Garden, Hospital, Care New England – лікарняний сад, який розташований в

Новій Англії. Метою ландшафтної архітектора було перехід медичного закладу від звичайної до більш стійкої ландшафтної моделі. Конкретні проектні роботи включають під'їзні шляхи, пішохідні доріжки та площі, цитрусовий сад, дощовий сад (рис. 1.20) і біоретенційні валли; оновлення вивісок та головного фасаду;

планування ліквідації наслідків стихійних лих і концептуальне планування для великих проєктів розширення. На території використовуються вологолюбні рослини та велика кількість злаків, що дає змогу приділяти менше уваги за доглядом рослин. Присутні огороди для персоналу [16] (рис. 1.21).

НУБІП України

Рис. 1.20. Дошові сади [16]

Рис. 1.21. Огороди для персоналу

[16]

Alder Hey in the Park – дитяча лікарня у Вест-Дербі, Ліверпуль, Англія

Це одна з найбільших дитячих лікарень у Сполученому Королівстві. Єдина в Європі лікарня в парку, унікальний дизайн Alder Hey in the Park забезпечує найкращі умови [2]. Рослинність представлена солітерними посадками дерев третьої та другої величини (рис. 1.22.). Особливістю озеленення є зелені дахи, що сприяють збереженню води (рис. 1.23). Квітникове оформлення: клумби, бордюри, рабатки, міксбордери, які насичені яскравими квітами та злаками.

Рис. 1.22. Злаки та солітерні посадки

Рис. 1.23. Зелені дахи [2]

деревь [2]

Озеленення медичних закладів в Україні

Зелені насадження обмеженого користування (на території медичних закладів) повинні займати не менш ніж 60% загальної площі [74]. На жаль, ця норма поширюється не на всі заклади на території України. Більшість стоматологічних лікарень, діагностичних центрів озеленені лише на 10–15%.

В Україні, дитячі лікарні озеленені в більшій мірі. Деревні види: хвойні –

Thuja occidentalis L., *Juniperus sabina* L., *Picea abies* (L.) H.Karst. (рис. 1.24).

Листопадні – *Betula pendula* Roth., *Tilia cordata* Mill., *Quercus robur* L. Плодові – *Malus domestica* (Borkh.) Borkh., *Prunus domestica* L., *Pyrus communis* L., *Prunus cerasus* L., *Syringa josikaea* L. Jacq. ex Rehb. (рис. 1.25).

Рис. 1.24. Вінницька обласна

Рис. 1.25. КНП Київської обласної

ради
дитяча клінічна лікарня [33]
[40]

«Київська обласна дитяча лікарня»

Вимоги щодо озеленення психіатричних лікарень частково дотримано (відсутній горізд для роботи хворих). Трапляються композиції з листяних дерев та кущів, які впливають заспокійливо, в той час коли композиції з хвойних насаджень стимулюють пацієнтів до зосередженості та уваги. Хвойні рослини займають 70% на 30% по відношенню до листяних. Присутні низькі та середні живоплоти (рис. 1.26). Квіти ніжних кольорів, без або з ледь відчутним ароматом, використовуються в клумбах, бордюрах, односторонніх та двосторонніх рабатках (рис. 1.27). Рослини без колючок та отруйних речовин. Серед деревних видів – листяні *Betula pendula* Roth., *Tilia cordata* Mill., *Aesculus hippocastanum* L., *Corylus avellana* L., *Quercus robur* L. Хвойні – *Thuja occidentalis* L., *Juniperus sabina* L., *Picea abies* (L.) H.Karst., *Picea pungens* 'Glauca'.

Рис. 1.26. Вінницька психоневрологічна лікарня ім. О. Ющенка [34]

Рис. 1.27. Київська міська психоневрологічна лікарня № 2 [58]

Госпіталь для ветеранів війни – лікувально-профілактичний заклад, який надає багатoproфiльну амбулаторно-поліклінічну, стаціонарну та консультативну допомогу, постраждалим в ході війни. Квіти використовуються

в клумбах, бордюрах, односторонніх та двосторонніх рабатках, арабесках,

міксбордерах. Квіти яскравих кольорів (рис. 1.28). Дерева використовуються як в групових, солітерних так і в рядових посадках (рис. 1.29)

Рис. 1.28. КНП "Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів Великої
 Рис. 1.29. Черкаський госпіталь для інвалідів

Великої

війни Вінницької обласної Ради" [52]

Вітчизняної війни [96]

Присутні низькі та середні живоплоти. Серед деревних видів – листяні
Betula pendula Roth., *Tilia cordata* Mill., *Viburnum Ciantana* L., *Aesculus*
hippocastanum L., *Corylus avellana* L., *Salix alba* L., *Quercus robur* L., *Robinia*

pseudoacacia L. Хвойні – *Thuja occidentalis* L., види та культивари роду

Juniperus L., *Buxus sempervirens* L.

Пологовий будинок – медичний заклад, зазвичай з малою площею озелененої території. Серед асортименту переважають хвойні – *Picea pungens*

'Glauca', *Picea abies* (L.) H.Karst., *Thuja occidentalis* L., види та культивари роду

Juniperus L., *Buxus sempervirens* L. Серед листяних – *Tilia cordata* Mill., *Betula*

pendula Roth., *Acer platanoides* L. (рис. 1.30). Квіткове оформлення – клумби та квіти в контейнерах. Присутні низькі, середні живоплоти, бордюри (рис. 1.31).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Рис. 1.30. КНП “Пологовий клінічний будинок №1 міста Львова” [53]
будинок” [60]

Рис. 1.31. КЗ “Луцький клінічний пологовий

Диспансер – спеціальний лікувально–профілактичний заклад, завданням якого є раннє виявлення хворих і їх лікування, організація та проведення активних профілактичних заходів. На території України нараховується 296 цп. Заклади кардіологічного профілю потребують обмеженого використання хвойних рослин.

Навколо диспансерів є багато різноманітних деревних та трав'янистих природних видів, притаманних данному природному регіону. Відношення співвідношення хвойних до листяних становить близько 10% на 90%. Серед хвойних це – *Picea abies* (L.) H.Karst. та *Thuja occidentalis* L. (рис. 1.32). Листяні – *Betula pendula* Roth, *Aesculus hippocastanum* L., *Corylus avellana* L., *Quercus robur* L., *Tilia cordata* Mill., *Ulmus minor* Mill. та інші (рис. 1.33)

Рис. 1.32. Івано-Франківський обласний клінічний кардіологічний диспансер [48]

Рис. 1.33. Житомирський обласний онкологічний диспансер [62]

В Україні багатoproфільні лікарняні заклади характеризуються різноманітним деревним та трав'янистим складом. Проте, чіткого розділення лікарняних корпусів не має. Серед хвойних найбільш поширені: *Picea pungens*

'*Glauca*' (рис. 1.34), *Picea abies* (L.) H.Karst., *Thuja occidentalis* L. Листяні – *Betula pendula* Roth., *Quercus robur* L. Квіткове оформлення – однорічні та багаторічні квіти в контейнерах, клумбах, рабатках, міксбордерах (рис. 1.35).

Рис. 1.34. Дніпропетровська міська дитяча багатопрофільна лікарня № 4

Рис. 1.35. Запорізька міська багатопрофільна лікарня № 5

[47]

"Дніпропетровської обласної ради" [45]

В озелененні туберкульозних закладів, асортимент представлений листяними і хвойними рослинами з високим вмістом фітонцидів. Серед них: *Betula pendula* Roth., *Tilia cordata* Mill., *Buxus sempervirens* L. (рис. 1.36), *Thuja occidentalis* L., *Juniperus sabina* L., *Juniperus communis* L. (рис.1.37).

Рис. 1.36. КП Волинський обласний туберкульозний медичний центр [57]

Рис. 1.37. Івано-Франківський обласний фтизіопульмонологічний центр [49].

В кожному районі є центральна районна лікарня. Асортимент представлений листяними і хвойними рослинами. Серед них: *Betula pendula* Roth., *Tilia cordata* Mill., *Buxus sempervirens* L. (рис. 1.38), *Thuja occidentalis* L. види та культивари роду *Juniperus* L. Квіткове оформлення – великі за площею клумби з однорічних та багаторічних декоративних квітів (рис. 1.39).

Рис. 1.38. КЗ "Хмельницька
центральна районна лікарня" [38]

Рис. 1.39. Гайсинська центральна
районна лікарня [55]

Висновок до першого розділу. Встановлено, що на території закордонних лікарень є чітке розмежування відділень. Ландшафтне проектування однопрофільних медичних центрів передбачає створення відкритого соціального простору, садових кімнат, зон для заняття спортом та ігор, теплиць; влаштування підірних стінок, геопластику та дощові саді. Використання формованих та контейнерних рослин, трельяжів з виткими рослинами, квітників (яскраві, ароматичні). При підборі рослин значну увагу приділяють їх мультисенсорним якостям, що слугує доповненням стаціонарного лікування.

Медичні заклади України є недостатньо озеленені. Насадження дитячих лікарень представлене групами, солітерами, рядовими посадками та живоплотами. Рослини не колючі та не отрутні. Не виявлено чіткого розмежування місця для ігор, відпочинку і лікувальної фізкультури по вікових групах пацієнтів. Квітникове оформлення представлено клумбами, рабатками, міксбордерами, контейнерними та модульними квітниками, в яких зростають 3-5 видів з червоним, жовтим та зеленим забарвленням квітів. На території психіатричних лікарень виявлені сади для роботи пацієнтів та групи в дерев і кущів, які мають стимулюючу і заспокоїливу дію. На території реабілітаційних центрів 60-70 % займають газони. Клумби розташовані перед центральним корпусом будівель складаються із рослин із сизим, білим, зеленим забарвленням листя та квітів. Деревні види рослин переважно фітонциди. У туберкульозних лікарнях (розташовані на околиці міст та сіл) у складі насаджень

70 % хвойних та 30 % листяних деревних рослин, які є фітонцидними і позитивно впливають на органи дихання.

НУБІП України

РОЗДІЛ 2
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

При написанні магістерської кваліфікаційної роботи було застосовано загальнонаукові методи досліджень.

Загальнонауковими методами називають – комплекс принципів та прийомів, які мають загальний характер, є абстрактними, суворо нерегламентовані. Такі методи використовуються в багатьох науках з урахуванням особливостей конкретних об'єктів дослідження. Об'єкт досліджується як на емпіричному рівні – досліджуваний об'єкт відображається переважно з боку зовнішніх проявів, так і на теоретичному – глибокий аналіз фактів з поясненням реальної дійсності.

В процесі дослідження проводився первинний опис (зазначався стан насаджень, проводився їх підрахунок) та проводились узагальнення даних.

Метод систематизації – процесу зведення різних знань в цілісну систему використовувався для розробки системи методів оптимізації насаджень на території медичних закладів. Спостереження – це спосіб безпосереднього вивчення предметів і явищ за без втручання в процес. Цей метод я використовувала в ході ідентифікації видів та сортів рослин протягом року, а також для виявлення шкідників та збудників хвороб на рослинах.

В процесі дослідження медичних закладів було застосовано метод порівняння – виявлення відмінностей між озелененням медичних закладів за кордоном та, безпосередньо, на території України. Також, цей метод

застосовувався при дослідженні таксономічного складу та стану деревної та трав'яної рослинності на територіях чотирьох медичних закладів м.Фастів.

Використовувався системний аналіз електронних та друкованих джерел, наукових публікацій, наукових досліджень для збирання фактів за темою роботи.

Аналізуючи джерела інформації, було виявлено, що зовнішній вигляд рослин, тип посадки, наявність аромату, текстура дуже впливає на психо-емоційний стан

людей. Було виявлено, що існує значна відмінність озеленення медичних закладів в Україні та за кордоном.

Метод аналізу та синтезу здійснювався при виявленні властивостей зелених насаджень: кольору, розміру, наявності квітів, аромату, текстури, форми

крони, типу посадки та інші, які дуже впливають на психоемоційний стан людей, а також розроблялися деревні та трав'янисті композиції з урахуванням даних

чинників. Метод дедукції базувався на пізнанні властивостей зелених насаджень, для подальшого доречного їх застосування на території медичних закладів.

Метод індукції використовувався в процесі виокремлення медичних (лікарняних) закладах в контексті класифікації закладів охорони здоров'я.

Також, було використано і часткові методи дослідження, які виявляються в певних науках.

Таким чином, маршрутним методом проводився аналіз дендрологічного складу, вікової структури, еколого-географічних, особливостей видів

дендрофлори. Таксономічний склад дендрофлори визначався в польових умовах. Метод камеральної обробки даних використовувався для уточнення назв

деревних та трав'яних рослин, обліку, а також для складання графіків, таблиць та діаграм.

Програма досліджень також включала виявлення алейних та рядових посадок, виділялися групи та солітери, визначалися види квітників, їх таксономічний склад, переважання кольору, термін квіткування.

У ході дослідження територія ділилася на озеленені зони біля відділень; насадження поділялися на таксономічні одиниці, досліджувався їх санітарний стан. Для оцінки стану насаджень використовувала Інструкцію з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3 МЕДИЧНІ ЗАКЛАДИ – ВАЖЛИВА ЛАНКА ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Протягом всього життя люди неодноразово звертаються до медичних закладів, адже значна кількість різноманітних чинників навколишнього середовища впливають на наш організм як позитивно так і негативно. Саме такі заклади надають медичну допомогу, реабілітацію, а навколишнє середовище таких закладів повинно сприяти покращенню психологічного та емоційного стану пацієнтів.

3.1. Класифікація медичних закладів

Говорячи про медичні заклади, варто зрозуміти які заклади є багатогранними, тобто здійснюють медичне обслуговування, забезпечують санітарний та епідемічне благополуччя населення, виконують безліч інших різних функцій, які пов'язані з організацією медицини [72]. Саме такі заклади називаються закладами охорони здоров'я.

Спираючись на наказ Міністерства охорони здоров'я України, заклади охорони здоров'я України поділяються на: лікувально – профілактичні заклади (лікувальні заклади, амбулаторно – поліклінічні заклади, заклади переливання крові, швидкої та екстреної медичної допомоги, санаторно – курортні заклади), санітарно – профілактичні заклади (санітарно – епідеміологічні заклади, заклади санітарної просвіти), фармацевтичні (аптечні) заклади, інші заклади та заклади медико – соціального захисту [72]

Медичні установи (лікувальні або медичні заклади) – лікувально-профілактичні та інші види закладів, в яких людям з будь-якими захворюваннями, надають медичні послуги: діагностику, лікування, реабілітацію після перенесених хвороб (рис. 3.1).

3.2. Медичні (лікарняні) заклади м. Фастів

м. Фастів – місто, яке розташоване в Київській області України, центр Фастівської міської громади і Фастівського району, лежить на Придніпровській височині над річкою Унавою. Площа міста 43 км². Клімат помірно-континентальний з теплим літом та помірно холодною зимою [87] (рис 3.3).

Для аналізу озеленення медичних закладів м. Фастів було обрано чотири заклади.

Рис. 3.2. Розташування медичних закладів у м. Фастів:

1 – комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради «Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги (КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1»;

2) комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради «Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги (КНП ФМР ФМЦПМСД) Педіатричне відділення амбулаторії загальної практики сімейної медицини №2»;

3 – комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради «Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги» (КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД»);

4 – комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради «Фастівська центральна районна лікарня» (КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ»).

Комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради «Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги (КНП ФМР ФМЦПМСД) [88] – здійснює свою діяльність в амбулаторії загальної практики сімейної медицини №1 (вул. Київська, 57) (рис. 3.3) та амбулаторії загальної практики сімейної медицини № 2 (вул. Івана Ступака, 11) (Педіатричне відділення). Заклад надає первинну, вторинну, третинну медико-санітарну допомогу, екстрену медичну допомогу; проводить профілактичні щеплення; займається відбором хворих на санаторно-курортне та реабілітаційне лікування [41]. Газонне покриття представлено нескошеною рослинністю (рис. 3.4).

Рис. 3.3. Зовнішній вигляд лікарняного закладу (фото автора)

Рис. 3.4. Газонне покриття

Ближче до центру міста знаходиться КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2 (рис. 3.5), поблизу якого зростає мішаний живопліт (рис. 3.6).

Рис. 3.5. Зовнішній вигляд лікарняного закладу (фото автора)

Рис. 3.6. Мішаний, неповний живопліт (фото автора)

КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» поліклініка – надає першу невідкладну допомогу при гострих захворюваннях, травмах, отруєннях та нещасних випадках; проводить усі види профілактичних оглядів, займається відбором на санаторно-курортне лікування [89] (рис. 3.7). По периметру обрамлено живоплотом (рис. 3.8).

Рис. 3.7. Зовнішній вигляд лікарняного закладу (фото автора)

Рис. 3.8. Живопліт (фото автора)

КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ» – заклад, який надає вторину спеціалізовану допомогу населенню Фастівського району та м. Фастова.

(рис. 3.9), (рис. 3.10).

Рис. 3.9. Зовнішній вигляд лікарняного закладу (фото автора)

Рис. 3.10. Листяні дерева на території (фото автора)

Біля пологового відділення є територія з бур'янами, польовими травами та поодинокими кущами (рис. 3.11). Неподалік нього, розташовано терапевтичне відділення з клумбою (рис. 3.12).

Рис. 3.11. Шаргерна частина перед відділенням (фото автора)

Рис. 3.12. Клумба біля терапевтичного відділення (фото автора)

НУБІП України

Висновок до третього розділу. Медичні заклади розподіляються на дві категорії: лікувально-профілактичні (лікарняні, амбулаторно-поліклінічні,

заклади переливання крові, швидкої та екстреної медичної допомоги; санітарно-курортні заклади) та заклади соціального захисту (будинки дитини).

НУБІП України

У м. Фастів є чотири медичні заклади (лікувально-профілактичні): КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1; КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2; КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ»; КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД».

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 4

ТАКСОНОМІЧНИЙ СКЛАД ТА СУЧАСНИЙ СТАН ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ М. ФАСТІВ

НУБІП України

Зеленими насадженнями називають деревну, чагарникову, квіткову та всю

трав'янисту рослинність на досліджуваній території об'єкту, які в комплексі

НУБІП України

створюють зелені оазиси в місті [73]. Зелені зони лікарень виконують дуже

важливу функцію забезпечення сприятливого мікросередовища і створення

мінімального захисту від пилового та шумового забруднення середовища для

соціально вразливих цільових груп: дітей, молоді, пацієнтів та персоналу

медичних закладів, але паралельно з цим такі насадження є важливою складовою

НУБІП України

єдиного зеленого каркасу міста і слугують додатковими осередками збереження

і підтримки біорізноманіття в умовах урбаністичного середовища.

4.1. Таксономічний склад, екологічна і біоморфологічна структури та

НУБІП України

сучасний стан деревних видів на територіях медичних закладів

На формування таксономічного складу деревних та кущових рослин

медичних закладів м. Фастів суттєво впливають такі чинники: природні умови

(освітленість, волога, родючість ґрунту), антропогенний (роботи по

благоустрою та озелененні території балансоутримувачем). Асортимент рослин,

які використовуються в озелененні на досліджених нами територіях складається

з невеликої кількості деревних видів та культиварів.

Згідно «Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах

НУБІП України

України» [71] проведено інвентаризацію (додаток А.1), (додаток А.2) та аналіз

таксономічної структури насаджень КНЦ ФМР ФМЦПМСД амбулаторії

загальної практики сімейної медицини №1. Виявлено загальну кількість рослин,

що становить 182 екземпляри видів та культиварів. Більшу частину складають жердняки (20–40 р) та середньовікові (40–70 р) насадження, ще частина представлена рослинами порослевого походження (рис. 4.1). Найбільш поширена – *Picea abies* (L.) H.Karst. яка зростає як солітер (рис. 4.2.) та в групах.

Рис. 4.1. Порослеве насадження з *Robinia pseudoacacia* L. (фото півтора)

Рис. 4.2. Солітер з *Picea abies* (L.) H.Karst. (фото автора)

Рослини в незадовільному стані складають (24,8%). Це уражені широколіноюю міллю *Aesculus hippocastanum* L. (рис. 4.3) та поодинокі екземпляри *Betula pendula* Roth, *Salix alba* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Armeniaca vulgaris* Lam., *Sorbus aucuparia* L. (ураження омелою, сухості, дугла та механічні пошкодження) (рис. 4.4)

Рис. 4.3. Уражені алейні посадки *Aesculus hippocastanum* L. (фото автора)

Рис. 4.4. Сухостій з *Betula pendula* Roth (фото автора)

В задовільному стані (48,4%) це групові та поодинокі насадження, які потребують обрізок, живоплоти (рис. 4.5). В доброму стані є 26,8% молодих насаджень (рис. 4.6).

Рис. 4.5. Насадження, що потребують обрізок (фото автора)

Рис. 4.6. Деревні насадження (фото автора)

Проведено інвентаризацію таксономічного складу деревних рослин другого закладу (додаток А.4). Виявлено 53 екземпляри, з яких 50 рослини – мішаний живопліт з *Acer negundo* L. (додаток А.5) та *Rosa rugosa* L. (рис. 4.7) Він виконує відмежувальну та облямовуючу функцію (рис. 4.8).

Рис. 4.7. *Rosa rugosa* L. та

Рис. 4.8. Живопліт з *Acer negundo* L.

Acer negundo L. (фото автора) (фото автора)

В незадовільному стані перебуває живопліт з *Acer negundo* L., який уражений борошнистою росою (рис. 4.9). Не дотримано мінімальну відстань від зовнішніх стін будівлі до дерева має становити 5 м [42], при посадці *Prunus padus* L. (наявно 3 м), стан – задовільний. Таким чином, дуже близьке розташування може призвести до руйнування фундаменту (рис. 4.10). *Syringa vulgaris* L. та *Rosa rugosa* L. – в доброму стані, що складає 3,8%.

Загальна кількість деревних видів, на об'єкті КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» складає 210 екземплярів (додаток А.7), з них 170 – *Carpinus betulus* L. як сформований живопліт (додаток А.8). Представники хвойних деревних рослин трапляються поодинокі, проте *Thuja occidentalis* L. зростає у групах насадження представлені групами (рис. 4.11), а листяні дерева та кущі – як солітери (рис. 4.12).

Рис. 4.9. Уражений живопліт (фото автора)

Рис. 4.10. *Prunus padus* L. біля будівлі (фото автора)

Найбільше насаджень виявлено в доброму стані (70,0%) (рис. 4.13), значно менше – в задовільному стані (25,0%). В незадовільному стані перебуває плодове дерево *Morus nigra* L. (5,0%), оскільки воно уражене омелою білою (рис. 4.14).

Рис. 4.11. Групова композиція з *Thuja occidentalis* L. (фото автогра)

Рис. 4.12. Солітери *Syringa vulgaris* L. та *Hydrangea arborescens* 'Limelight'

Рис. 4.13. *Picea pungens* 'Glauca' (фото автора)

Рис. 4.14. Уражена омедою *Morus nigra* L. (фото автора)

Останньою дослідженою територією на наявність деревних рослин була КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ», де зростає 165 екземплярів (додаток А.10), з яких 65 екземплярів – живопліт із *Cornus alba* L. (додаток А.11).

Серед деревних зелених насаджень значно переважають листяні дерева (92%) які зростають переважно групами, створюючи щільний затінок в жарку пору року (рис. 4.15). Листяні кущі розташовані поодиноко, тим самим створюючи рядові посадки (рис. 4.16).

Хвойні кущі та дерева складають 46,6%, які трапляються переважно поодинокими (рис. 4.17). Проте, *Thuja occidentalis* L. зростає у групах (рис. 4.18).

Рис. 4.15. Групові композиції з *Betula pendula* Roth (фото автора)

Рис. 4.16. Поодинокі листяні кущі *Rosa rugosa* L. (фото автора)

Рис. 4.17. *Juniperus communis* L. як солітер з-поміж квіткових рослин (фото автора)

Рис. 4.18. Групова композиція з *Thuja occidentalis* L. (фото автора)

В ході обстеження було виявлено, що більше половини (53,3%) займають деревно-кущові композиції та солітери (рис.4.19), а також живоплоту, які перебувають в доброму стані. Задовільний стан проявляється в 35,8% насаджень, в тому числі і в живоплоті (рис.4.20).

Незадовільний стан є в 10,9% кушових (рис. 4.21) та деревних (рис. 4.22) видах насаджень. Сильно уражений широколистяного мілію *Aesculus hippocastanum* L.

Рис. 4.19. *Picea abies* (L.)

(фото автора)

Рис. 4.20. Живопліт з *Cornus alba* L.

(фото автора)

Рис. 4.21. *Spiraea vanhouttei*

(Briot) Zabel (фото автора)

Рис. 4.22. Уражений *Aesculus*

hippocastanum L.

Найбільше листяних дерев представлено на території КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» та КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричного відділення

амбулаторії загальної практики сімейної медицини №2 (за рахунок живоплоти). Хвойні дерева та кущі представлені одинично 1–17 екземплярів, проте в другому закладі їх не було виявлено. В першому закладі найменша кількість хвойних кущів (*Juniperus communis* L.), але найбільша кількість хвойних дерев (17 екземплярів, найбільше яких *Picea abies* (L.) H.Karst.). Майже однакова кількість в третьому та четвертому закладі 10–9 екземплярів відповідно. Листяні кущі 2–5 екземплярів є в другому та третьому закладі (рис. 4.23).

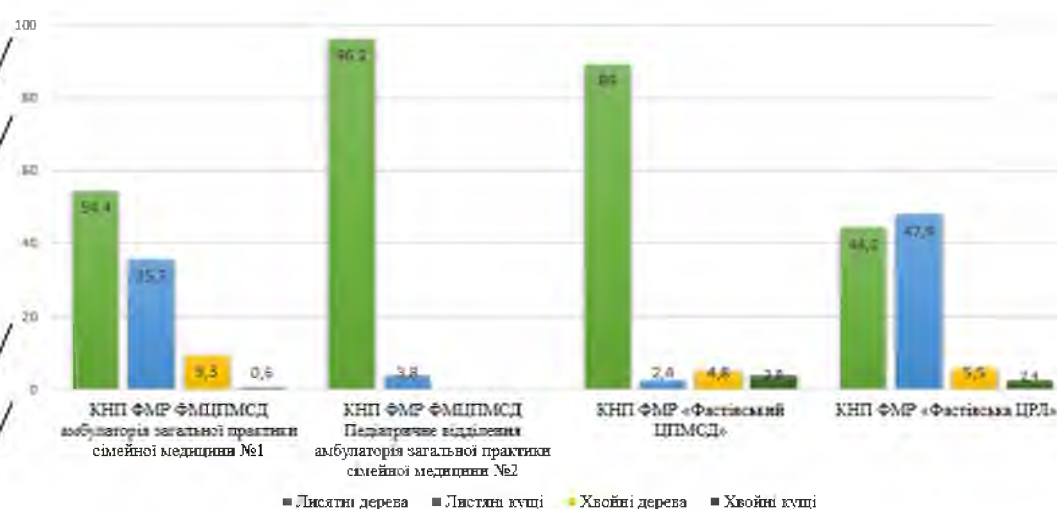

Рис. 4.23. Відсоткове співвідношення представників деревних та кущових рослин за територіями медичних закладів

Роди *Juniperus* L., *Thuja* L., *Pinus* L., *Picea* A.Dietr., *Salix* L., *Ulmus* L., *Acer*

L. мають по 2 представника. Роди *Robinia* L., *Betula* L., *Carpinus* L., *Corylus* L., *Juglans* L., *Syringa* L., *Ligustrum* L., *Cornus* L., *Hydrangea* L., *Philadelphus* L., *Tilia* L., *Populus* L., *Morus* L., *Sorbus* L., *Spiraea* L., *Rosa* L., *Malus* Mill., *Aesculus* L., *Rhus* L. мають по 1 представнику. Найбільш численим родом є *Prunus* L. до якого входить 3 представника (табл. 4.1).

Найбільше видове різноманіття представлено у трьох медичних закладах: КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1 (заклад №1) (20 видів, що входять в 13 родин та 18 родів) КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ» (заклад №4) (20 видів і 1 культивар, що входять в 11 родин та 18 родів).

КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» (заклад №3) (13 видів і 4 культивари, які відносяться до 14 родів та 9 родин). КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2 (заклад №2) (4 види, що відносяться до 4 родів і 3 родин) (табл. 4.2).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Таблиця 4.1

НУБІП України

Таксономічний склад, життєва форма та кількість рослин на досліджених територіях медичних закладів м. Фастів

№ п/п	Порядок	Родина	Рід	Вид культивар	Життєва форма	Заклад №1	Заклад №2	Заклад №3	Заклад №4	Загальна к- сть по видам, культиварам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Pinales Gorozh	Cupressaceae Gray	Juniperus L.	<i>Juniperus communis</i> L.	K1	1	—	—	2	3
2				<i>Juniperus sabina</i> L.	K2	—	—	7	2	9
3			Thuja L.	<i>Thuja occidentalis</i> 'Columna'	Д3	—	—	3	—	3
4				<i>Thuja occidentalis</i> L.	Д1	—	—	3	3	6
5	Pinaceae Lindl.	Pinus L.	Pinus L.	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Д1	1	—	1	—	2
6				<i>Pinus mitis</i> 'Gnom'	K2	—	—	1	—	1
7			Picea A.Dietr.	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	Д1	16	—	2	5	23
8				<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	Д1	—	—	1	1	2
9	Fabales Bromhead	Fabaceae Lindl.	Robinia L.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	Д1	1	—	—	—	1
10	Fagales Engl.	Betulaceae Gray	Betula L.	<i>Betula pendula</i> Roth	Д2	14	—	2	14	30
11			Carpinus L.	<i>Carpinus betulus</i> L.	Д1	—	—	170*	7	177
12			Corylus L.	<i>Corylus avellana</i> L.	Д2	3	—	2	3	8
13			Juglandaceae DC. ex Perleb	Juglans L.	<i>Juglans regia</i> L.	Д1	2	—	—	—
14	Lamiiales Bromhead	Oleaceae Hoffmanns. & Link	Syringa L.	<i>Syringa vulgaris</i> L.	K1	—	1	4	7	12
15			Ligustrum L.	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	K1	25*	—	—	—	25
16	Cornales Dumort.	Cornaceae Bercht. & J.Presl	Cornus L.	<i>Cornus alba</i> L.	K2	40*	—	—	65*	105

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17		<i>Hydrangeaceae</i> Dumort.	<i>Hydrangea</i> L.	<i>Hydrangea arborescens</i> 'Limelight'	K2	—	—	1	—	1
18			<i>Philadelphus</i> L.	<i>Philadelphus coronarius</i> L.	K2	—	—	—	2	2
19	<i>Malvales</i> Dumort.	<i>Malvaceae</i> Juss.	<i>Tilia</i> L.	<i>Tilia cordata</i> Mill.)	Д1	3	—	6	17	26
20				<i>Salix alba</i> L.	Д1	4	—	—	—	4
21	<i>Malpighiales</i> Mart.	<i>Salicaceae</i> Mirb.	<i>Salix</i> L.	<i>Salix caprea</i> L.	Д3	3	—	—	—	3
22			<i>Populus</i> L.	<i>Populus canadensis</i> L.	Д1	3	—	—	—	3
23		<i>Ulmaceae</i> Mirb.	<i>Ulmus</i> L.	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	Д1	8	—	—	4	12
24				<i>Ulmus minor</i> Mill.	Д1	7	—	—	—	7
25		<i>Moraceae</i> Gaudich.	<i>Morus</i> L.	<i>Morus nigra</i> L.	Д2	1	—	1	—	2
26			<i>Sorbus</i> L.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	Д2	7	—	—	—	7
27	<i>Rosales</i> Perleb.		<i>Spiraea</i> L.	<i>Spiraea vanhouttei</i> (Briot) Zabel	K2	—	—	—	1	1
28		<i>Rosaceae</i> Juss.	<i>Prunus</i> L.	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	Д3	3	—	—	1	4
29				<i>Prunus domestica</i> L.	Д2	—	—	—	2	2
30				<i>Prunus padus</i> L.	Д2	—	1	—	—	—
31			<i>Rosa</i> L.	<i>Rosa rugosa</i> L.	K2	—	1	—	4	5
32			<i>Malus</i> Mill.	<i>Malus domestica</i> Borkh.	Д3	—	—	1	—	1
33		<i>Sapindales</i> Juss.	<i>Aesculus</i> L.	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Д1	34	—	2	16	52
34	<i>Sapindales</i> Dumort.	ex Bercht. & J.Presl	<i>Acer</i> L.	<i>Acer platanoides</i> L.	Д1	6	—	3	3	12
35					<i>Acer negundo</i> L.	Д2	—	50*	—	—
36		<i>Anacardiaceae</i> (R.Br.) Lindl.	<i>Rhus</i> L.	<i>Rhus typhina</i> L.	Д3	—	—	—	6	6
Σ	9	15	27	32	—	182	53	210	165	610

* кількість рослин, використаних в живоплотах

Здійснювався розподіл видів та культиварів за життєвою формою та за висотою [70]. З'ясовано, що у трьох медичних закладах переважають дерева першої величини (вище 20 м) (листяні – 10 видів, хвойні – 3 види і культивар

Picea pungens 'Glauca'), дерева другої величини (10–20 м) (листяні – 7 видів).

Рідше трапляються дерева третьої величини (до 10 м) (4 види листяних дерев та культивар *Thuja occidentalis 'Columna'*). На території КНП ФМР ФМЦПМСД

Педіатричне відділення амбулаторії загальної практики сімейної медицини №2

взагалі не було виявлено дерев першої та третьої величини. Кущі трапляються на

всіх чотирьох досліджених нами територіях закладів. Серед них кущі першої

величини – високі (вище 3 м) (листяні – 2 види і вид *Juniperus communis L.*)

Значно більше кущів другої величини – середні (1–3 м) (листяні – 4 види і

Hydrangea arborescens 'Limelight' та представники хвойних – *Juniperus*

sabina L. та *Pinus mugo 'Gnom'*) (рис. 4.24).

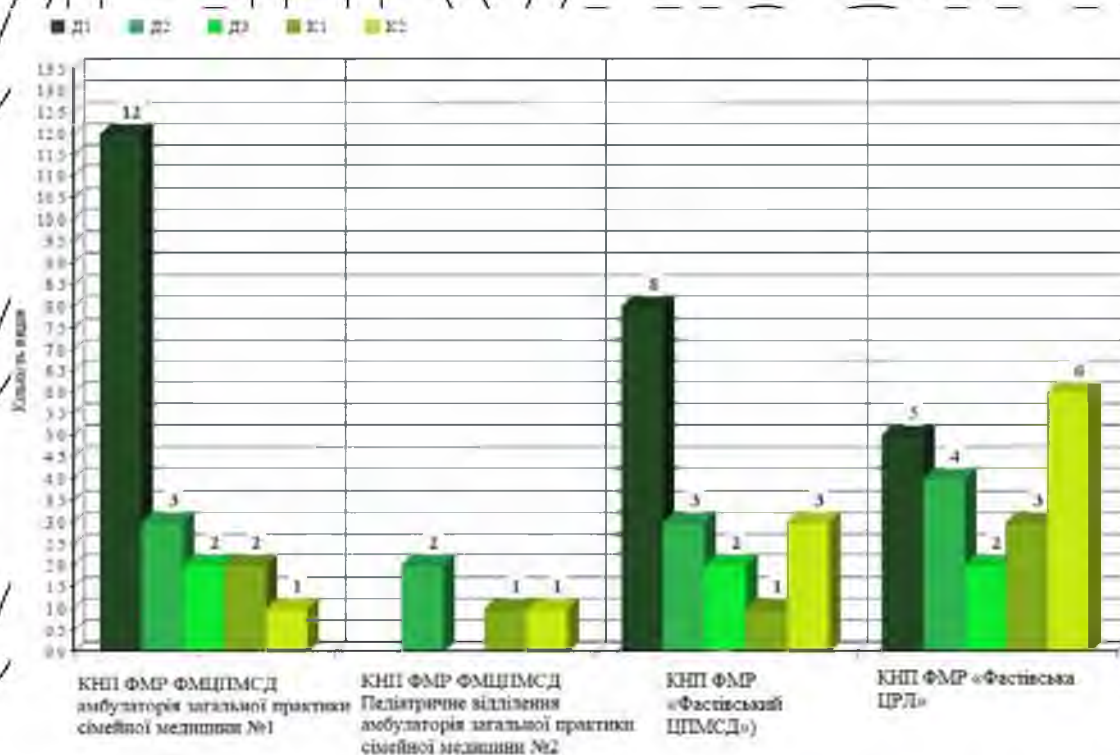

Рис. 4.24. Розподіл видів за висотою чотирьох медичних закладів

Не було виявлено хвойних дерев та кущів на території КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне в дділення амбулаторії загальної практики сімейної медицини №2 (рис. 4.25).

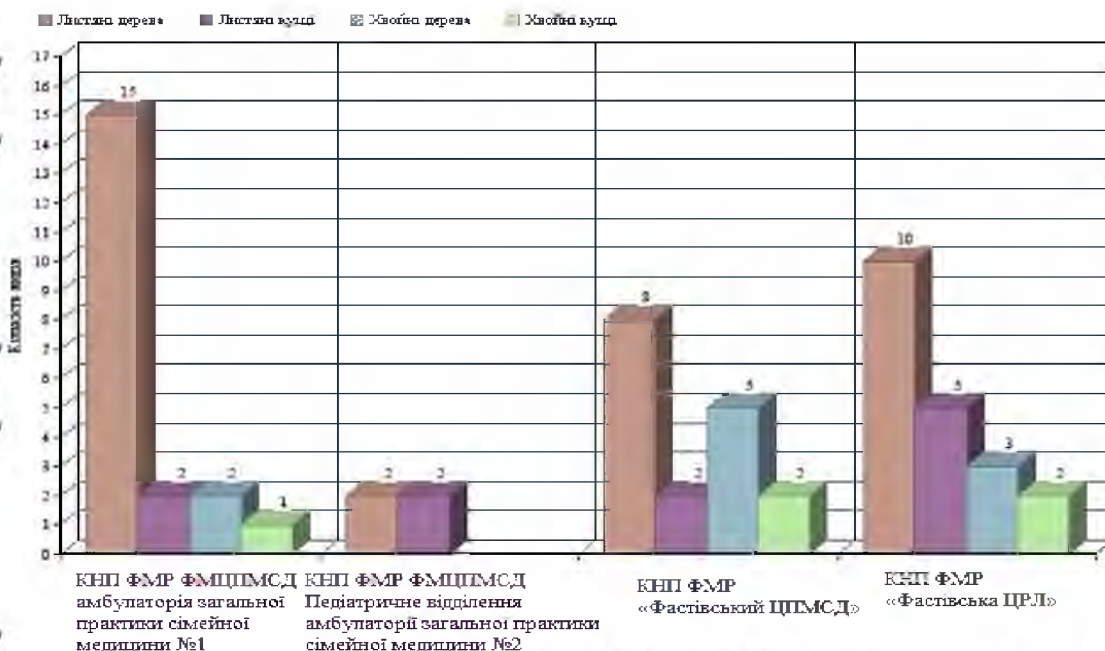

Рис. 4.25. Розподіл видів рослин за життєвою формою по чотирьох медичних закладів

Проаналізовано дендрофлору медичних закладів за такими показниками, як: вимогливість до ґрунтової вологості, освітлення, родючості ґрунту.

За шкалою вибагливості до вологості, виявлено, що найбільшого поширення набули мезофіти – 18 видів і 3 культивари (58,3% від загальної кількості видів).

Однакова кількість 5 видів: ксеромезофіти (13,9%) та мезогрофіти (13,9%).

Однаковою кількістю представлено такі групи: ксерофіти (сухі місця) – 2 види і культивар *Pinus nigra* 'Gnom' (8,3%) та два види роду *Juniperus* L., ультраксерофіти (дуже посушливі місця) (5,6%) (рис. 4.26).

Таблиця 4.2

Репрезентативність дендрофлори медичних закладів

Медичний заклад	Порядок		Родина		Рід		Вид		Культивар	
	к-сть наяв/заг	% наяв/заг	к-сть наяв/заг	% наяв/заг	к-сть наяв/заг	% наяв/заг	к-сть наяв/заг	% наяв/заг	к-сть наяв/заг	% наяв/заг
КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторії загальної практики сімейної медицини №1	7/9	77,8/100,0	13/15	86,7/100,0	18/27	66,7/100,0	20/32	62,5/100,0	-	-
КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторії загальної практики сімейної медицини №2	3/9	33,3/100,0	3/15	20,0/100,0	4/27	14,8/100,0	4/32	12,5/100,0	-	-
КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД»	6/9	66,7/100,0	9/15	60,0/100,0	14/27	51,9/100,0	13/32	40,6/100,0	4/4	100,0/100,0
КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ»	7/9	77,8/100,0	13/15	86,7/100,0	17/27	63,0/100,0	20/32	62,5/100,0	1/4	25,0/100,0

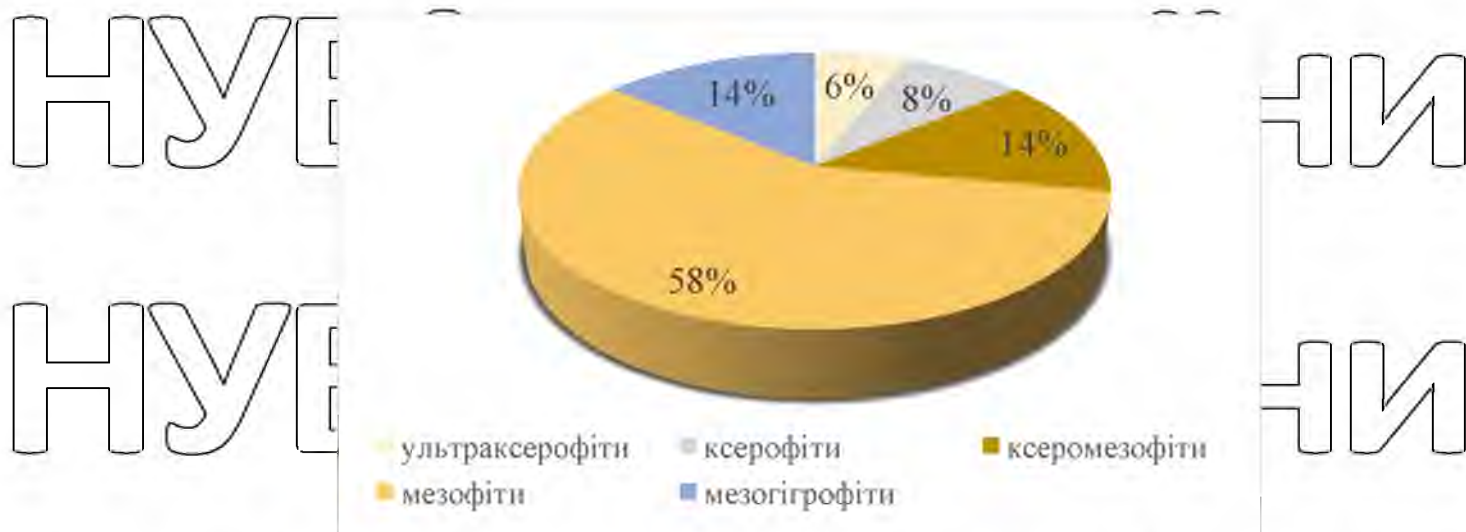

Рис. 4.26. Розподіл кількості видів за вимогливістю до води чотирьох медичних закладів в Україні

Визначався і рівень потреби в родючості ґрунту. Було виявлено, що найбільше різноманіття – мезотрофи, в кількості 15 видів і 4 культивари (50,0%), майже однакова кількість мегатрофів 9 видів (26,5%) та оліготрофів 8 видів (23,5%) (рис. 4.27).

По відношенню до світла більша половина представників 17 видів і 2 культивари являються геліофітами (52,8%), тіньовитривалими – 15 видів та 2 культивари (47,2%) (рис. 4.28).

Рис. 4.27. Розподіл кількості видів за вимогливістю до родючості ґрунту чотирьох медичних закладів в Україні

Рис. 4.28. Розподіл кількості видів за вимогливістю до світла чотирьох медичних закладів в Україні

4.2. Таксономічний склад, екологічна структура та сучасний стан трав'янистих рослин на територіях медичних закладів.

Проаналізувавши таксономічний склад трав'яних насаджень виявлено:

17 видів і 21 сорт, що належать до 15 родин 28 родів (табл. 4.3).

Таксономічний склад трав'янистих рослин

Таблиця 4.3

№ п/п	Родина	Рід	Вид/ сорт	Термін квітув./ термін декорат.	Заклад №1	Заклад №2	Заклад №3	Заклад №4
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Aristolochiaceae Juss.	<i>Vinca</i> L.	<i>Vinca minor</i> L.	5-6 / протягом року		+		
2			<i>Hosta lancifolia</i> Engl.	8-10 / весь період вегетації	+			+
3		<i>Hosta</i> Tratt.	<i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai	8-10 / весь період вегетації			+	+
4	Aspidagaceae Juss.		<i>Hosta plantaginea</i> 'Royal Standard'	8-10 / весь період вегетації			+	+
5		<i>Hemerocallis</i> L.	<i>Hemerocallis rhodspodelus</i> L.	6-7 / протягом 5-9		+	+	+
6		<i>Convallaria</i> L.	<i>Convallaria majalis</i> L.	5-7 / весь період вегетації		+		
7		<i>Callistephus</i> Cass.	<i>Callistephus chinensis</i> 'Tower White'	7-9 / весь період вегетації	+			
8		<i>Calendula</i> L.	<i>Calendula officinalis</i> L.	6-11 / весь період вегетації		+		
9		<i>Chrysanthemum</i> L.	<i>Chrysanthemum hortorum</i> 'Red Velvet'	8-11 / весь період вегетації	+			
10			<i>Cosmos bipinnatus</i> 'Pink sensation'	7-10 / весь період вегетації			+	+
11		<i>Cosmos</i> Cav.	<i>Cosmos bipinnatus</i> 'Gazebo Red'	7-10 / весь період вегетації			+	
12	Asteraceae Bercht. & J.Presl		<i>Cosmos bipinnatus</i> 'Sonata White'	7-10 / весь період вегетації			+	
13		<i>Dahlia</i> Cav.	<i>Dahlia cultorum</i> 'Thomas A Edison'	7-10 / весь період вегетації			+	
14			<i>Tagetes patula</i> 'Harmony'	6-10 / весь період вегетації	+		+	+
15			<i>Tagetes patula</i> 'Red Brocade'	6-10 / весь період вегетації	+		+	+
16		<i>Tagetes</i> L.	<i>Tagetes patula</i> 'Carmen'	6-9 / весь період вегетації	+		+	+
17			<i>Tagetes patula</i> 'Yellow Gacket'	6-10 / весь період вегетації	+			

Продовження таблиці 4.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
18		<i>Rudbeckia</i> L.	<i>Rudbeckia hirta</i> L.	6–10 / весь період вегетації	+		+	+
19		<i>Symphotrichum</i> Nees	<i>Symphotrichum novibelgii</i> (L.) G.L.Nesom	4–10 / весь період вегетації			+	+
20	Asteraceae Bercht. & J.Prés		<i>Zinnia elegans</i> 'Orange Kenig'	7–11 / весь період вегетації			+	
21		<i>Zinnia</i> L.	<i>Zinnia elegans</i> 'Roza'	7–11 / весь період вегетації			+	
22			<i>Zinnia elegans</i> 'Red Beauty'	7–11 / весь період вегетації			+	
23	Boraginaceae Juss.	<i>Brunnera</i> Stev.	<i>Brunnera macrophylla</i> (Adams) I.M.Johnst.	5–6 / декоративна 4-10	+			
24	Crassulaceae J.St. Hil	<i>Sedum</i> L.	<i>Sedum maximum</i> (L.) Suter	7–8 / весь період вегетації			+	+
25	Dryopteridaceae Herter	<i>Dryopteris</i> Adans.	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott.	Веgetац. період	+			+
26			<i>Iris sibirica</i> 'Nana Alba'	6–8 / весна-осінь	+	+	+	+
27	Iridaceae Juss.	<i>Iris</i> L.	<i>Iris sibirica</i> 'Blue King'	6–7 / весна-осінь	+	+	+	+
28		<i>Mentha</i> L.	<i>Mentha piperita</i> L.	7–8 / весна-осінь			+	
29	Lamiaceae Martinov	<i>Physostegia</i> Benth.	<i>Physostegia virginiana</i> 'Alba'	7–8 / весна-осінь			+	
30		<i>Stachys</i> L.	<i>Stachys byzantina</i> K.Koch & Scheele	6–9 / протягом року			+	+
31	Poaceae Barnhart	<i>Leymus</i> Hochst.	<i>Leymus arenarius</i> Glaucus	6–7 / протягом року			+	
32		<i>Festuca</i> L.	<i>Festuca glauca</i> 'Intense Blue'	6–7 / протягом року			+	
33	Paeoniaceae Raf.	<i>Paeonia</i> L.	<i>Paeonia lactiflora</i> 'Bowl of cream'	6–7 / весь період вегетації	+			
34	Polemoniaceae Juss.	<i>Phlox</i> L.	<i>Phlox paniculata</i> 'Pink Attraction'	7–9 / весь період вегетації				+
35	Primulaceae Batsch ex Borkh	<i>Lysimachia</i> L.	<i>Lysimachia punctata</i> L.	6–8 / весна-осінь			+	+
36	Saxifragaceae Juss.	<i>Bergenia</i> Conrad Moench	<i>Bergenia crassifolia</i> 'Winterglut'	5–6 / протягом року	+			
37			<i>Petunia hybrida</i> 'Tritunia White'	5–9 / весна-осінь			+	+
38	Solanaceae Juss.	<i>Petunia</i> Juss.	<i>Petunia grandiflora</i> 'Pacta Parade Pink'	5–9 / весна-осінь			+	+
39	Violaceae Batsch	<i>Viola</i> L.	<i>Viola reichenbachiana</i> Jord. Ex Boreau	3–6 / весна-осінь	+		+	
15		28	16 / 23		5 / 10	7 / 2	8 / 16	9 / 11

В ході обстеження території КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1 на наявність квіткового оформлення (додаток А.3) було виокремлено 2 модульні квітника біля вхідної частини (5 видів і 10 сортів), які розташовані симетрично (рис. 4.29), (рис. 4.30).

Асортимент схожий між собою. Стан – задовільний.

Рис. 4.29. Модульний квітник біля входу ліворуч (фото автора)

Рис. 4.30. Модульний квітник біля входу праворуч (фото автора)

Квітникове оформлення другого закладу представлено модульними квітниками та міксбордером (додаток А.6) (5 видів і 2 сорти). Вздовж будівлі, в пн-сх напрямку розміщений міксбордер (рис 4.31) стан – незадовільний. Перед фасадом будівлі – 2 модульні квітника з двох видів (рис. 4.32). стан – добрий.

Рис. 4.31. Міксбордер вздовж будівлі в пн-сх напрямку(фото автора)

Рис. 4.32. Модульний квітник біля вхідної частини (фото автора)

Квітникове оформлення третього закладу (додаток А.9) представлено: клумбою (350 м²) в задовільному стані (є незначна кількість бур'янів) (рис. 4.33) міксбордером (5 м²) незадовільному стані (більшість бур'янів) (рис. 4.34).

Рис. 4.33. Клумба перед фасадною частиною (фото автора)

Рис. 4.34. Міксбордер біля пандуса (фото автора)

Також, було виявлено бордюр (4 м²), стан добрий, нагвієна помаранчевими, рожевими та червоними сортами *Zinnia* L. (рис. 4.35). Також, присутні контейнерні бетонні (рис. 4.36) та дерев'яні ємності з трав'янистою рослинністю, що перебувають в доброму стані.

Рис. 4.35. Бордюр з сортів *Zinnia* L. (фото автора)

Рис. 4.36. Бетонний контейнер з *Hosta lancifolia* Engl. (фото автора)

Квіткове оформлення КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ» представлене: клумбами та рабатками (додаток А.12). Клумба, яка розташована біля паркану, стан – незадовільний (велика кількість бур'янів) (рис. 4.37), а також рабатка з тіневитривалих рослин, яка веде до господарського приміщення (рис. 4.38).

Рис. 4.37. Клумба біля паркану

(фото автора)

Рис. 4.38. Рабатка біля господарського

приміщення (фото автора)

Рабатка біля неврологічного відділення скомпонована сортами роду *Tagetes* L. (стан – задовільний) (рис. 4.39). Рабатка двостороннього огляду з сортів роду *Iris* L. *Mentha* L. *Tagetes* L. (стан – добрий) (рис. 4.40).

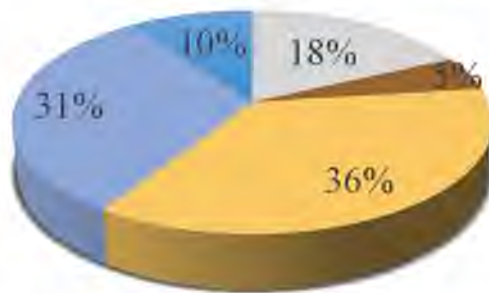

Рис. 4.39. Рабатка біля неврологічного відділення (фото автора)

Рис. 4.40. Рабатка двостороннього огляду (фото автора)

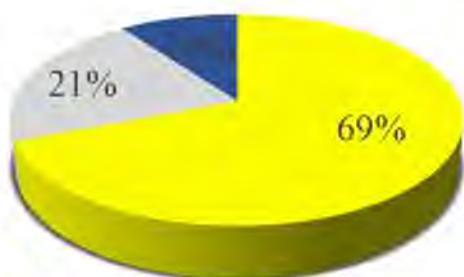
Трав'яні рослини досліджувались і за екологічною структурою. Виявлено, що найбільшого поширення набули мезофіти – 4 види і 10 сортів (35,9 %) мезогірофіти – 6 види і 6 сортів (30,8 %). Менше представників ксерофітів 4 види і 3 сорти (17,9 %), гірофіти – 2 види і 2 сорти (10,3 %) та 2 види ксеромезофітів (5,1 %) (рис. 4.44).

■ ксерофіти ■ ксеромезофіти ■ мезофіти
■ мезогірофіти ■ гірофіти

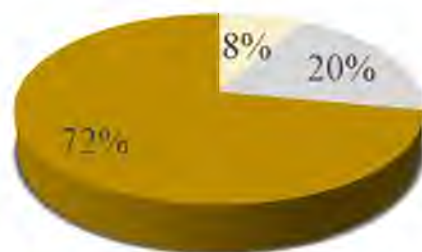
Рис. 4.44. Розподіл кількості видів трав'яних рослин за вимогливістю до вологості чотирьох медичних закладів

По відношенню до світла геліофіт – 12 видів і 15 сортів (69,2 %), тіньовитривалі – 7 видів та *Hosta plantaginea* 'Royal Standard' (20,5 %), сціофіт – 2 види і 2 сорти (10,3 %) (рис. 4.45).

■ геліофіти ■ тіньовитривалі
■ сціофіти

Рис. 4.45. Розподіл кількості видів за вимогливістю до світла чотирьох медичних закладів

■ оліготрофи ■ мегатрофи ■ мезотрофи

Рис. 4.46. Розподіл кількості видів за вимогливістю до родючості чотирьох медичних закладів

По відношенню до родючості ґрунту – мезотроф 13 видів і 15 сортів (71,8 %), мегатроф – *Mentha piperita* L. і 7 сортів (20,5 %), оліготроф – 3 види (7,7 %). Найбільш поширеною родиною є *Asteraceae* Bercht. & J.Prest, в якій нараховується 9 родів (рис. 4.46).

Висновок до четвертого розділу. На території чотирьох медичних закладів зростає 32 види та 4 культивари деревних рослин, що належать до 9 порядків, 15 родин, 27 родів. Найбільш численний – відділ *Magnoliophyta* 27 видів і *Hydrangea arborescens* 'Limelight' (13 родин, 23 роди). Значне місце посідає родина *Rosaceae* Juss. (7 видів). Представники відділу *Pinophyta* малопоширені (5 видів, 3 культивари, 2 родини, 4 роди).

З'ясовано, що у трьох медичних закладах переважають дерева першої величини (листяні – 10 видів, хвойні – 3 види і *Picea pungens* 'Glauca'), дерева другої величини (листяні – 7 видів). Рідше трапляються дерева третьої величини (4 види листяних дерев та *Thuja occidentalis* 'Columna'). Кущі є на чотирьох досліджених територіях закладів. Серед них кущі високі (2 види листяних і *Juniperus communis* L.). Значно більше кущів середніх (*Juniperus sabina* L., *Pinus mugo* 'Gnom' та 4 види листяних і *Hydrangea arborescens* 'Limelight').

Виявлено, що по відношенню до вологості ґрунтів, поширення набули мезофіти – 18 видів і 3 культивари (58,3 % від загальної кількості видів). Однакова кількість по 5 видів представлені ксеромезофіти (13,9%) та мезогідрофіти (13,9%). Ксерофіти – 2 види і *Pinus mugo* 'Gnom' (8,3%) і два види роду *Juniperus* L., які є ультраксерофіти (5,6%). По відношенню до родючості ґрунтів переважають мезотрофи – 15 видів і 4 культивари, що становить 50,0 %, майже однакова кількість мегатрофів 9 видів (26,5%) та оліготрофів 8 видів (23,5%). По відношенню до світла майже однаковою кількістю представлені геліофіти та факультатині геліофіти відповідно 17 видів, 2 культивари (52,8%) та 15 видів і 2 культивари (47,2%).

На території чотирьох медичних закладів м. Фастів виявлено шість типів квітників: клумби, рабатки, міксбордер, бордюр, модульні квітники, квітники в контейнерах. В яких виявлено 16 видів, 23 сорти трав'яних рослин (15 родин

НУБІП УКРАЇНИ
 (28 родів). Найбільш поширеною родиною є *Asteraceae* Bercht. & J.Presl, в якій нараховується 9 родів. Найбільше різноманіття стерігається на території КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» (8 видів 16 сортів), найменше (7 видів, 2 сорти) –

КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2

НУБІП УКРАЇНИ
 Виявлено, що найбільшого поширення серед трав'яних рослин набули мезофіти – 4 види, 10 сортів (33,9 %) та мезогірофіти – 6 видів, 6 сортів (30,8 %). Менше представників ксерофітів – 4 види і 3 сорти (17,9 %), гігрофітів – 2 види, 2 сорти (10,3 %) та ксеромезофітів 2 види (5,1 %). По відношенню до

НУБІП УКРАЇНИ
 світла переважають геліофіти – 12 видів і 15 сортів (69,2 %), факультативні геліофіти представлені 7 видів, *Hosta plantaginea* 'Royal Standard' (20,5 %), сціофітів – 2 види, 2 сорти (10,3 %). По відношенню до родючості ґрунту є

НУБІП УКРАЇНИ
 мезотрофи – 13 видів і 15 сортів (71,8 %), мегатрофи – *Mentha piperita* L. і 7 сортів (20,5 %), оліготрофи – 3 види (7,7 %).

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 5

ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ І АРОМАТУ РОСЛИН НА ПСИХО-ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЛЮДЕЙ

Для озеленення території медичних закладів варто враховувати всі фактори природного оточення, яке впливає на психо-емоційний стан людей.

Перш за все, це такі важливі елементи як: колір, архітектоніка крони, обрис та структура поверхні рослин, тип суцвіття; наявність аромату, шелесту в листяних видів, тип посадки [17]. Їх поділяють (за Кармазіним-Каковським) на стимулювальні (активізуючі) і заспокійливі. Перша група – драгівливі, сильно активізуючі і збуджуючі; друга група – заспокійлива [24].

Рослини впливають на людину, викликаючи в неї певні емоції – почуття та настрої, реакції (афективні та когнітивні). Почуття та настрої позитивні чи негативні стійкі емоції, які виникають в результаті побаченого. Афективні реакції являють собою несвідомий емоційний процес, відповідь на дію подразника – колір, текстура, форма, аромат. Дії супроводжуються позитивними та негативними змінами. З боку вегетативних реакцій негативні – (зміна артеріального тиску, серцебиття, поява головних болей, м'язове напруження, фізіологічне зниження працездатності), різкими вираженими змінами рухів та міміки. Серед позитивних виявляють швидке відновлення та посилення рівня імунної системи. Так, наприклад, жовтий, синій та зелений колір листя чи квіток можуть впливати на сповільнену реакцію людей. Рослини із фіолетовим, червоним та помаранчевим забарвленням листків та квітів – це група, яка слугує для швидкого реагування. Когнітивні реакції – реакції пізнання, які свідомо формувалися в результаті виховання, навчання, становлення характеру, спостереження і роздумів. В результаті пізнання рослин, людина на підсвідомому рівні проводить асоціацію [5]. Людина пізнає світ за допомогою органів чуття (слух, зір, нюх, смак, дотик).

Одним із важливих елементів в урбанізованому середовищі є колір, який ми сприймаємо за допомогою зору. Колір листя деревних та трав'яних рослин, чи колір квітів дуже впливає на емоції та поведінку людей, які реагують на нього як на подразники – позитивні чи негативні. Він впливає на рух очей, емоційний статус та мозкову активність особин [15].

Види та сорти трав'яних рослин різняться насиченістю та різноманітністю кольорів [78], які по-різному впливають на стан людини (таблиця 5.1).

Таблиця 5.1

Вплив кольору видів та сортів трав'яних рослин на емоційний та психофізичний стан людини

Колір квітів	Фізіологічна дія	Психологічна дія	Вид, сорт
Червоний	Збільшує м'язове напруження, артеріальний тиск, ритм дихання, стимулює роботу мозку. Пришвидшує рух людини	Викликає сильні емоції, ефективні при меланхолії, підвищує працездатність, силу та відчуття самовпевненості	<i>Chrysanthemum hortorum</i> 'Red Velvet' <i>Cosmos bipinnatus</i> 'Gazebo Red' <i>Tagetes patula</i> 'Red Brocade' <i>Tagetes patula</i> 'Carmen' <i>Zinnia elegans</i> 'Red Beauty'
Рожевий	Впливає як знеболююче, зменшує болі в серці та знижує рівень туги	Розслабляє та заспокоює; викликає почуття радості та щастя	<i>Cosmos bipinnatus</i> 'Pink sensation' <i>Zinnia elegans</i> 'Roza' <i>Phlox paniculata</i> 'Pink Attraction' <i>Petunia grandiflora</i> 'Pacta Parade Pink'
Помаранчевий	Покращує травлення, пришвидшує потік крові	Викликає радість, може заспокоювати у значній кількості може дратувати, незамінений у стресових ситуаціях.	<i>Tagetes patula</i> 'Harmony' <i>Zinnia elegans</i> 'Orange Kenig'
Жовтий	Заспокоює психо-емоційні стани, стимулює зір, мозок, нерви	Викликає гарний настрій, активність, надає відчуття радості	<i>Helianthus scaberrimus</i> L. <i>Calendula officinalis</i> L. <i>Tagetes patula</i> 'Yellow Gacket' <i>Rudbeckia hirta</i> L. <i>Lysimachia punctata</i> L.
Зелений	Знижує артеріальний тиск, розширює судини, заспокоює неврологію, мігрень, лікує психічні захворювання.	Володіє освіжаючою та заспокійливою дією	<i>Sedum maximum</i> (L.) Suter <i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott. <i>Leymus arenarius</i> Glaucus <i>Festuca glauca</i> 'Intense Blue'

Продовження таблиці 5.1

Блакитний	Знижує м'язове напруження і артеріальний тиск, пульс, відновлює ритм дихання, заспокоює	Створює спокійний настрій, спонукає до роздумів; надмірна кількість призводить до смутку та втоми	<i>Vinca minor</i> L. <i>Brunnera macrophylla</i> (Adams) T.M. Johnston
Фіолетовий	Збільшує рівень витривалості, загальмовує дію людини, покращує роботу серця, судин та легенів,	Викликає смуток, меланхолію, депресію	<i>Dahlia cultorum</i> 'Thomas A Edison' <i>Symphotrichum novi-belgii</i> (L.) G.L. Nesom <i>Iris sibirica</i> 'Blue King' <i>Mentha piperita</i> L. <i>Stachys byzantina</i> K.Koch & Scheele <i>Viola reichenbachiana</i> Jord. Ex Boreau <i>Bergenia crassifolia</i> 'Winterglut'
Синій	Знімає збудження та агресію, відновлює ритм дихання заспокоює	Створює спокійний настрій, спонукає до роздумів; надмірна кількість призводить до меланхолії та смутку	<i>Hosta lancifolia</i> Engl. <i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai
Білий	Створює глибинну композицію, поєднується з усіма кольорами	Нейтральний колір, викликає позитивні емоції, надає бадьорості та енергії	<i>Hosta plantaginea</i> 'Royal Standard' <i>Convallaria majalis</i> L. <i>Callistephus chinensis</i> 'Tower White' <i>Cosmos bipinnatus</i> 'Sonata White' <i>Iris sibirica</i> 'Mama Alba' <i>Physostegia virginiana</i> 'Alba' <i>Paeonia lactiflora</i> 'Bowl of cream' <i>Petunia hybrida</i> 'Tritunia White'

Найбільшого заспокоєння та природності можна досягти поєднанням зеленого з коричневим [57], що ми можемо спостерігати, коли дивимось на значну кількість деревних та трав'яних видів рослин (таблиця 5.2).

Кущі та дерева є дуже декоративними протягом всього року (зміна ліся, колір квітів та пагонів [91]).

Жовтий з білим, червоний з фіолетовим або червоний з чорним – мають пригнічуючу, в'ялу, хворобливу дію на психо-емоційний стан відвідувачів.

Синій з зеленим або сірим – викликає неспокій, незадоволення та холод. Зелено-жовті та яскраво-зелені рослини надають території барвистості, захоплення, додатково, вони надають відвідувачам впевненості та сили.

НУБІП УКРАЇНИ

Таблиця 5.2

Зміна кольору деяких деревних рослин медичних закладів м. Фастів [44]

Назва рослини	Пори року											
	Зима			Весна			Літо			Осінь		
<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
<i>Thuja occidentalis</i> L.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
<i>Salix alba</i> L.	▧	▧	▧	▧	■	■	■	■	■	■	■	▧
<i>Corylus alba</i> L.	▧	▧	▧	▧	■	■	■	○	○	■	▧	▧
<i>Juglans regia</i> L.	▧	▧	▧	▧	■	■	○	○	■	■	■	■
<i>Rohinia pseudacacia</i> L.	▧	▧	▧	▧	▧	■	○	○	■	■	■	■
<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■	■
<i>Populus deltoides</i> W.Bartram ex Marshall	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■	■
<i>Kiburium opulus</i> L.	▧	▧	▧	▧	■	○	○	■	■	■	■	■
<i>Pyrus aucuparia</i> (L.) Gaertn.	▧	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■
<i>Betula pendula</i> Roth.	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■	■
<i>Acer platanoides</i> L.	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■	■
<i>Corylus avellana</i> L.	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■	■
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	▧	▧	▧	▧	○	○	■	■	■	■	■	■

*умовні позначення: ▧ колір стовбура, пагонів, ○ колір квітів, ■ колір листя

Тактильний спосіб розпізнання світу здійснюється через шкіру. Декоративні деревні види та трав'яні рослини з цікавими фактурами також впливають на емоційний стан людини.

Приємні на дотик (м'яке листя), незвична форма квітів, цікаві суцвіття викликають почуття задоволеності, бадьорості та спонукають до міркувань. Плавність текстури асоціюється з можливими змінами стже, представляє перехідний настрій [22].

НУБІП УКРАЇНИ

На території медичних закладів зростають середньовікові (40–70 р) насадження, дерева мають грубу фактуру та, асоціюються з могутністю. Відчуття, що виникають поєднуються з відчуттями сили та величності. Як і у

випадку з кольором, ефект текстури залежить від гри світла і тіні по всій поверхні, інтенсивність яких змінюються постійно. Рослини постійно змінюють

свою текстуру в залежності від їх росту, сезонних змін. На рослині «читається» не лише текстура, а й розмір і щільність листя, розташування розгалужень і

поверхня стовбура. Текстура насправді є оманливою, адже грубі текстури, як теплі кольори, виглядають ближчими і більшими. Поблизу є і самотні, порівняно

молоді, зелені насадження з дрібною текстурою. Вони, як і у випадку з холодними кольорами відступають на другий план, і здаються далі та менше.

Наявність аромату – це ще одна важлива особливість рослин, яку потрібно враховувати при підборі насаджень для медичних закладів. Він має великий

вплив на людину: її нервову систему, настрій та самопочуття. Так, одні запахи можуть заспокоювати і розслабляти, а інші навпаки – пробуджувати та бадьорити [100].

Заспокійливі аромати притаманні для видів та сортів роду *Lavandula* L., *Thymus* L., *Jasminum* L. *Matricaria* L. Вони надають відчуття легкості, комфорту, допомагають позбутися безсоння, мають заспокійливу дію на нервову систему.

Також добре заспокоюють інші трав'яні запахи: *Melissa* Tournef. ex L., *Mentha* L., *Salvia* L., *Geranium* L. В місцях відпочинку використовують *Rosa* L., *Magnolia* L.,

аромат яких спонукає до роздумів, мрій, надає впевненості у собі, підвищується концентрація уваги).

Аромати, які підбадьорюють та підвищують концентрацію виділяють хвойні рослини (*Picea* A. Dietr., *Abies* Mill., *Pinus* L.) до того ж вони є фітонцидними. Рослини допоможуть усунути нервову напругу. Запах

Juniperus L. підвищує працездатність, покращує розумову діяльність, надає енергії організму, покращує психологічний стан. *Rosa* L., *Dianthus* L.,

Rosmarinus L. – трав'яні рослини, які пробуджують і підвищують концентрацію.

Форми крони також впливають на стан людей: збуджуючу дію викликають насадження з конусоподібною, колоновидною формою крон, а заспокійливу – округлі (кулясті, овальні, подушковидні, яйцеподібні), плакучі, розпростерті та розлогі.

Багато наукових досліджень, які були проведені, за кордоном підтверджують, що прогулянки на свіжому повітрі, та, безпосередньо, вигляд з вікна впливає на одужання пацієнтів. Дослідження довели, що хворі, які бачили гарний пейзаж почувалися краще: мали нижчий рівень стресу, позитивний настрій, потребували менших доз знеболювального, аніж ті, що споглядали на коричневу цегляну стіну. Було доведено, що квітучі рослини створюють кращий настрій, зменшують рівень тривоги, регулюють кров'яний тиск та частоту серцевих скорочень. Існують і інші стани, за яких природа теж сприяє

заспокоєнню й зосередженню – наприклад хвороба Альцгеймера й синдром дефіциту уваги з гіперактивністю (СДУГ). Також, за результатами досліджень, було виявлено, що квітучі рослини й садові умови змінюють електричну активність мозку, збільшують рівні альфа-хвиль [79].

Висновок до п'ятого розділу. Виокремлено фактори, які впливають на психо-емоційний стан людини: форма крони, колір, текстура (поверхня стовбура, листкової пластини), тип сунвіття, наявність аромату. Виділено стимулювальні (активізуючі) чинники: яскраві кольори квітів та листя, груба текстура кори, листя, громіздкі посадки середньовікових та багатовікових дерев та заспокійливі чинники: плавні обриси, дрібні текстури, ніжні та нейтральні кольори, дерева та кущі з ажурною формою крони, м'які сунвіття квітів та наявність опушеного листя.

НУБІП УКРАЇНИ

РОЗДІЛ 6 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ НАСАДЖЕНЬ

Оптимізація зелених насаджень – це система покращуючих заходів, яка здійснюється по відношенню до рослин та має комплексний характер [66]. Зелені насадження медичних (лікарняних) закладів є однією з найважливіших складових в процесі оздоровлення пацієнтів. Створення візуально ефективних рослинних композицій також важливо для їх комфортного відпочинку на свіжому повітрі.

При підборі асортименту рослин для озеленення лікувальних закладів необхідно комплексно керуватися наступними основними принципами – систематичним (використання різних видів, які належать до одного роду, та їхніх форм), фізіономічним (врахування епільних ознак будови рослин, форми, текстури, кольору тощо), фітоценологічним (вплив рослин однієї на іншу) та екологічним (врахування умов місцезростання) [92]. Важливий вплив на стан людей мають колір, текстура, форма крони, наявність квітів, їх аромат та тип посадки. Озеленення медичних закладів та проектування повинні доповнювати стаціонарне лікування пацієнтів, які лікуються на стаціонарі, на території лікувального закладу [86].

Аналіз сучасного таксономічного складу та стану зелених насаджень показав, що більша частина насаджень перебуває в поганому та задовільному станах, а різноманіття – незначне. Особливість розташування м.Фастів полягає у розміщенні міста в зоні Лісостепу. У насадженнях медичних закладів присутня дуже мала частка хвойних рослин, зростає *Pinus sylvestris* та *Juniperus communis* L., *Juniperus sabina*, *Thuja occidentalis* ‘Columna’, *Thuja occidentalis* L., *Pinus mugo* ‘Gnom’, *Picea abies* (L.) H.Karst., *Picea pungens* ‘Glauca’.

На основі проведених досліджень, пропонуємо на території медичних закладів, для підвищення естетичності при підборі асортименту деревних та трав'яних рослин, враховувати забарвлення квітів, листя, кори, пагонів.

В основі заходів по оптимізації насаджень було встановлено покращення декоративних особливостей за рахунок проведення агротехнічних та організаційних заходів, для їх покращення (рис. 6.1).

Рис. 6.1. Методи оптимізації насаджень на територіях медичних закладів м. Фастів

Агротехнічні заходи, яких потребують вже існуючі насадження: боротьбу з бур'янами, боротьбу зі шкідниками та збудниками хвороб, формуюча, санітарна та омолоджуюча обрізки, видалення дерев в незадовульному стані

На територіях медичних закладів не допустиме використання хімічних препаратів, тому для боротьби з шкідниками варто використовувати: біологічні та фізико-механічні способи. Біологічний метод здійснюється за рахунок біологічно активних речовин (біоакарициди, біоінсектициди, гриби та бактерії: *Trichoderma*, *Bacillus subtilis*), а також використання живих організмів (ентомофагів), боротьба із бур'янами здійснюється механічно (прополювання, скошування), продуктів їх життєдіяльності та, іншими словами, зоофагів, ентомопатогенних мікроорганізмів, гербіфагів, антибіотиків, феромонів, ювенонідів, біологічно активних речовин, що регулюють розвиток та розмноження шкідливих організмів. Фізико-механічні методи передбачають

систематичний огляд насаджень. Восени передбачається зрізання та вивіз опалої хвої та листя, на яких у великій кількості формуються зимуючі стадії грибів. Боротьба із бур'янами здійснюється механічно (прополювання,

скошування). Для покращення насаджень дуже важливо проведення санітарних, формуючих та санітарних обрізок. Навесні до розпускання бруньок. Восени – після опадання листя. Санітарне обрізування проводять щороку, протягом вегетаційного періоду. Видаленню підлягають аварійні, сухостійні і фаульні дерева, а також самосійні і порослеві з діаметром кореневої шийки не більш 5 см.

Місто є великим автомобільним та залізничним вузлом, тому дуже важливо створювати захисні смуги та насадження з щільною кроною, великим листям, з великою кількістю дрібних гілок та довготривалим періодом облищення для поглинання звуку та пилу [43].

Захисні смуги є невід'ємною частиною в озелененні території лікарень.

Вона має бути не менше 10 м шириною, з розривами між рослинами 15–20 м для поліпшення аерації території. Для ізоляції моргу – дворядна посадка невисоких дерев з щільними кронами і ряду високої живоплоту. Для ізоляції зон (лікувальної, господарської, адміністративної) можна використати вузькі смуги

деревно-чагарникових посадок рослин, трельяжі з кучерявими рослинами. При озелененні багатопрофільної лікарні необхідно використати рядові посадки низького чагарнику або миксбордери з багаторічників. Високі дерева необхідно садити не менше ніж на 10–15 м від основних будівель [65].

Внаслідок того, що на території КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторії загальної практики сімейної медицини №1 незначне різноманіття хвойних рослин та наявність лікарняного парку, пропонуємо створити хвойну композицію з видів та культиварів, що мають пірамідальну (конусоподібну,

конічну) (*Picea glauca* 'Conica', *Picea pungens* 'Bialobok', *Abies alba* Mill., *Picea pungens* 'Glauca') та подушковидну *Thuja occidentalis* 'Danica', *Picea abies* 'Nidiformis' форми крони.

Picea glauca 'Conica' – вічнозелене, дуже довільноросле дерево, річний приріст якого 5–8 см (у дорослому віці 2–3 см на рік) (рис. 6.2). У дорослому віці сягає 2–х м., при ширині крони до 0,8

м. Крона – дуже щільна, правильної конічної форми. Гілки ніжні, тонкі, загнуті. Молода хвоя світло-зеленого кольору, пізніше стає темнішою і м'якою на дотик. Морозостійкий вид, що не вимагає укриття на зиму, сонцелюбна (але потерпає від сонячних опіків хвої ранньою весною). Віддає перевагу багатим вологим ґрунтам [46].

Picea pungens 'Bialobok' – хвойне дерево, з ширококонічною формою крони (рис. 6.3). Зрілі екземпляри можуть досягати у висоту 3 м та в діаметрі 2 м. Дуже декоративна через весняні прирости молодої хвої кремового кольору на тлі торішньої сріблясто-блакитної хвої. Морозостійка та невибаглива у вирощуванні. Сонцелюбна, може зростати в півтіні. Потребує помірного регулярного поливу. Віддає перевагу слабкислим, дренажним, супіщаним або суглинистим, вологим ґрунтам [101].

Abies alba 'Pyramidalis' – крона колонозидна, пізніше утворює конус. Дерево висотою до 15 м. Спочатку повільно ростуче, з віком швидкість росту посилюється. Колір хвої: темно-зелений, має знизу дві білі смужки. Пагонали звисають, зелені, пізніше буро-сірі з іржавим повстяним опушенням (рис. 6.4). Сонцелюбна (весною може отримати сонячні опіки), не дуже зимостійка (може підмерзати). Воліє родючий, вологий ґрунт з помірно-кислою реакцією [1].

Рис. 6.2. *Picea glauca*
'Conica' [46]

Рис. 6.3. *Picea pungens*
'Bialobok' [101]

Рис. 6.4. *Abies alba*
'Pyramidalis' [1]

Picea pungens 'Glauca' – вічнозелене дерево з пірамідальною кронею заввишки 15–20 м та 6–8 м завширшки. Гілки розгачуються правильними щільними ярусами, горизонтально або під невеликим кутом, яка з віком набуває більш насиченого, сріблясто-блакитного забарвлення хвої. Вона жорстка, колюча, з восковим нальотом (рис. 6.5). Сонцелюбна, але може зростати в півтіні. Не витримує застою вологи, але віддає перевагу вологим ґрунтам. До прунуту не вимоглива. Віддає перевагу свіжим, кислим або помірно лужним ґрунтам [102].

Picea abies 'Nidiformis' – карликовий вічнозелений чагарник, діаметром крони до 1,5 м і висотою до 1 м. Крона – приплюснута, подушковидна. Гілки ростуть віялоподібно, рівномірно. Хвоя темно-зелена, гостра, коротка (рис. 6.6). Тіневитривала, але краще зростає на сонці. Потребує вологого, помірно збагаченого ґрунту, піщано-гумусного з глинистим субстратом, рівень рН – від кислих до лужних [103].

Thuja occidentalis 'Danica' – карликовий, повільнорослий хвойний кущ з кулястою кронею. Висота дорослої рослини 0,5–0,8 м, діаметр крони до 1 м. Хвоя м'яка, густа, насиченого світло-зеленого кольору. Взимку набуває зелено-коричневого кольору (рис. 6.7). Сонцелюбна, може зростати в півтіні. Вологолюбна, до родючості ґрунту невибаглива [23].

Ук

Ук

України

Рис. 6.5. *Picea pungens*

'Glauca' [102]

Рис. 6.6. *Picea abies*

'Nidiformis' [103]

Рис. 6.7. *Thuja*

'occidentalis 'Danica' [23]

В західній частині території пропонуємо створити хвойну композицію

(рис. 6.8). Вона буде виконувати роль корисного подразника зорового сприйняти,

мати збуджуючий і зосереджуючий ефект (рис. 6.9). Запропоновані рослини мають

кольори: салатовий, зелений, зелений з кремовим, темно-зелений, сизий.

Рис. 6.8. Існуюча територія (фото автора)

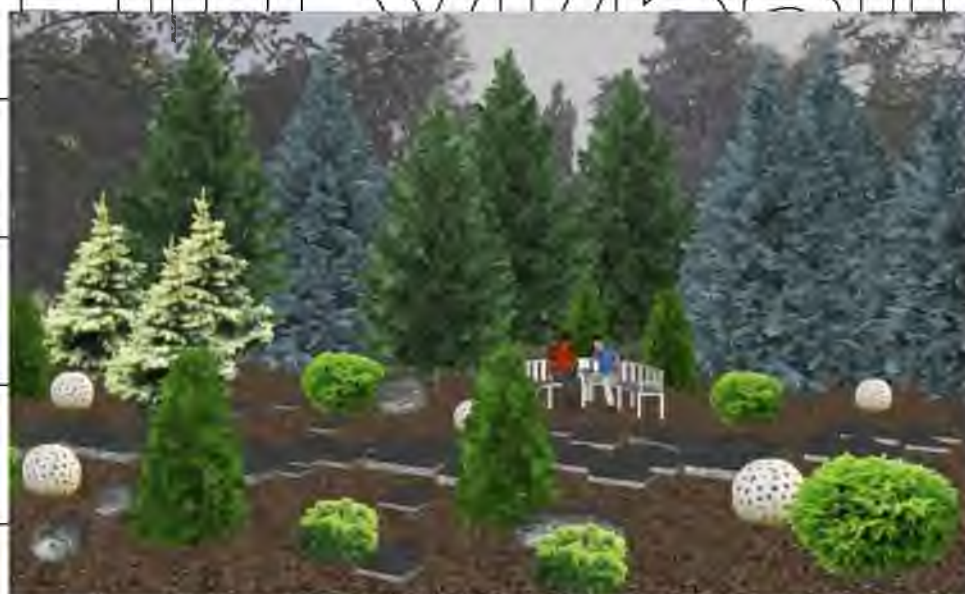

Рис. 6.9. Запроектована хвойна група

Додаткового ефекту композиції нададуть ліхтарики-кулі та доріжка повз композицію. Цікавою рослиною є *Picea pungens 'Bialobok'* так як в неї поєднання блакитного (старі гілки) та кремового кольору (молоді прирості). Створюючи контраст, ця рослина привертатиме до себе увагу, тим самим затримуючи погляд на спогляданні не лише її, але й всієї композиції в цілому. Пом'якшуючого ефекту можна досягти використовуючи *Thuja occidentalis 'Danica'*, яка має округлу подушкоподібну форму крони.

Також, пропонуємо створити алею з *Acer platanoides 'Drummondii'*, живоплоту з *Viburnum lantana* L. та тіньовитривалих рослин

Acer platanoides 'Drummondii' – дерево заввишки 10–12 м і 7 м в діаметрі. з щільною широкопірамідною кроною (рис. 6.10). Пагони світло-коричневі, зимові бруньки червоно-фіолетові. Дуже декоративне листя, яке має світло-зелене забарвлення, по краях кремово-біла облямівка, при розпусканні молодих листків яскраво-розові. Квіти – дуже декоративні, жовто-зелені китиці-зонтики з'являються до розпускання листя. Плоди: коричневі крилатки. Сонцелюбний, може зростати в півдні. До ґрунту не вибагливий. Не переносить застою води і засолення. Потребує рясного поливу, витримує засуху [51].

Рис. 6.10. *Acer platanoides* 'Drummondii' [51]

Рис. 6.11. *Viburnum lantana* L. [50]

Viburnum lantana L. – великий листопадний кущ заввишки до 4 м. Крона – куляста, розлога. Цвіте в травні – червні білими, запашними, дрібними квітами. Листя зверху темно-зелене, знизу сизувато-зелене, опушене (рис. 6.11). Плоди дозрівають у вересні – червні, ягідоподібні соковиті кістянки.

Залишаються на гілках навіть взимку. Світлолюбна рослина, але може рости і в півтіні. Морозостійка та помірно вологолюбна. Не вибаглива до родючості ґрунту [50].

Pulsatilla vulgaris 'Pinwheel Blue Violet Shades' – трав'яна рослина, листя якої перисті зелені з сріблястим, опушенням, зібрані в розетку. Квітки розпускаються одночасно з появою листя, діаметром близько 5 см, блакитно-фіолетові з яскраве-жовтими тичинками (рис. 6.12). Після цвітіння утворюються пухнасті насінні головки. Цвіте у березні – квітні. Зимостійкий Сонцелюбний, зростає в півтіні. Потребує добре дренованого, поживного ґрунту. Необхідне мульчування [76].

Narcissus terry 'Istertide' – рослина заввишки до 35 см до 10–20 см завширшки. Квіти макрові, лимонно-жовтого кольору, з солодким ароматом. (рис. 6.13) Період цвітіння березень – квітень. Листя синьо-зеленого кольору.

Сонцелюбний, може зростати в півтіні. Потребує затишного місця. Може рости у півтіні. Для більшого ефекту його краще висаджувати групами.

Narcissus terry 'Sweet Pomponette' – макровий, середньоквітучий сорт заввишки 30–45 см (рис. 6.14). Листя – зелене. Квіти великі, махрові, світло-жовті центри з м'якими біло-жовтими пелюстками, ароматні. Період цвітіння – квітень-травень. Сонцелюбний, помірно вологолюбний [64].

Рис. 6.12. *Pulsatilla vulgaris* 'Pinwheel Blue Violet Shades' [76]

Рис. 6.13. *Narcissus* terry 'Istertide' [63]

Рис. 6.14. *Narcissus terry* 'Sweet Pomponette' [64]

Tulip fringed 'Cummins' – пізньоквітучий сорт, досягає висоти до 45–65 см.

Квітки – двоколірні: фіолетові а краї та внутрішня частина білі, присутня голчаста бахрома (рис. 6.15). Період цвітіння – квітень-травень (два тижні та більше). Сонцелюбний, витримує півтінь. Грунт – щоданий або супіщаний з нейтральною рН реакцією. Поливу потребує під час вегетаційного періоду, особливо в період цвітіння та бутонізації та ще й два тижні після цвітіння [85].

Tulip terry 'Angelique' – багаторічна рослина, заввишки 35–40 см. Квіти рожеві із світлою облямівкою, ароматні (рис. 6.16). Листя світло-зелене. Сонцелюбний, витримує півтінь. Потребує родючих ґрунтів, помірно вологолюбний [84].

Astilbe arendsii 'Astarty Rose' – багаторічна трав'яна рослина заввишки 20–40 см. Квіти – дрібні, рожеві, які зібрані в суцвіття (рис. 6.17). Цвіте з липня по серпень. Листя – зелене, перисте, зубчасте. Зростає в тіні або півтіні. Потребує

помірного регулярного поливу. Посухи не витримує. Морозостійка. Потребує легкого з низьким рівнем кислотності ґрунту [4].

Рис. 6.15. Tulip fringed
arendsii

'Cummins' [85]

Рис. 6.16. Tulip tetra
Рис. 6.17. Astilbe

'Angelique' [84]

'Astary Rose' [4]

Astilbe Arendsii 'Diamant' – розлогий кущ, заввишки 90 см та 40–50 см шириною. Листя: очергово розташоване, темно-зеленого кольору, матове, зубчасте. Квіти дрібні, білого кольору, зібрані в щільні суцвіття (рис. 6.18). Цвіте з липня до серпень (30–40 днів). Зростає в півтіні, потребує помірного, регулярного поливу. Потребує вологих, легких ґрунтів із невисоким рівнем кислотності [26].

Astilbe Arendsii 'Astarty Red' – багаторічна рослина, висотою 20–40 см. Листя зелене, перисте, зубчасте. Квіти – дрібні, червоні, які зібрані в суцвіття (рис. 6.19). Цвіте з липня по серпень. Потребує легкого ґрунту з низьким рівнем кислотності [3].

Astilbe Arendsii 'Weiss gloria' – багаторічна рослина заввишки до 90 см. та 70–80 см. шириною. Листя: темно-зелене, блискуче. Квітки – білі, зібрані в щільне суцвіття до 25 см завдовжки (рис. 6.20). Період цвітіння: червень–липень. Тіньовитривала, але найкраще росте і цвіте в півтіні або при розсіяному освітленні, помірно вологолюбна. Надає перевагу родючому суглинчастому ґрунту із слабкокислою реакцією рН [27].

Рис. 6.18. *Astilbe Arendsii* 'Diamant' [28]

Рис. 6.19. *Astilbe Arendsii* 'Astarty Red' [3]

Рис. 6.20. *Astilbe Arendsii* 'Weiss gloria' [27]

Dryopteris filix-mas 'Crispa cristata' – багаторічна трав'яна рослина висотою 40–50 см. Кущ виглядає хвилястим та об'ємним через гребінчики на кінчиках листків та сегментів із завитками та блідо-зеленими ваями (рис. 6.21). Вологолюбний, віддає перевагу родючим та дренованим ґрунтам. Зростає в півтіні та тіні [99].

Hosta hybrida 'So Sweet' – декоративно-листяна рослина висотою 40–60 см. Здатна витримати морози, спеку, посухи та сильні дощі. Листя – зелене з жовто-вершковую окантовкою (рис. 6.22). За літо кант стає білим. Квіти – білі, запахні. Квітує серпень–вересень. Помірно вологолюбна, зростає в півтіні або в тіні [94].

Hosta hybrida Gold 'Standard' – кущолоподібний кущ до 60–70 см у висоту та до 120 см у діаметрі. Листя округле, товсте, чашоподібне яскраво-жовте із темно-зеленою облямівкою, а зі зростанням стає золотаво-жовте, іноді вигоряють до кремово-білого кольору з темно-зеленою облямівкою. Квіти світло-лавандові (рис. 6.23), що цвітуть протягом липня–серпня. Зростає в півтіні та на сонці, вологолюбна. Потребує родючого, добре дренованого ґрунту, з кислотністю від слабкокислої, до слаболужної [94]

Рис. 6.21. *Dryopteris*

filix-mas 'Crispa cristata' [99]

Рис. 6.22. *Hosta*

hybrida 'So Sweet' [94]

Рис. 6.23. *Hosta hybrida*

Gold 'Standard' [94]

Композиція буде декоративна протягом всього року. Відтону контраст створять яскраві композиції з астильби на фоні ще зеленого листя *Viburnum lantana* L., а восени червоні плоди калини створять контраст на фоні жовто-зеленого листя клену. Таке поєднання буде корисним при тренуванні серцевої діяльності. Навесні композиція буде виглядати ніжно та декоративно, адже жовто-зелені кичиц *Acer platanoides* 'Drummondii' будуть гарно виділятися на фоні ще незалищеної крони. А яскраві кольори першоцвітів нададуть контрасту та яскравості композиції. Текстуру створять голі гілки та білі великі суцвіття *Viburnum lantana* L. на тлі зеленого листя (рис. 6.24).

Рис. 6.24. Алея з *Acer platanoides* 'Drummondii', живоплоту з *Viburnum lantana* L. та тіньовитривалих рослин яскравих кольорів влітку

На території КНП ФМР ФМЦНМСД амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1 біля вхідної частини пропонуємо доповнити модульний квітник запашиними рослинами: *Salvia nemorosa* 'Amethyst', *Salvia nemorosa* 'Blaukonigin', *Verbena hybrida* 'Temari White', сортами роду *Tagetes* L. та ароматними веснянимм: роду *Tulipa* L. *Pulsatilla vulgaris* 'Pulsar White', *Muscari armeniacum* 'Latifolium'

Pulsatilla vulgaris 'Pulsar White' – трав'яна рослина висотою 25 см. Квіти великі білого кольору. Висота рослини становить 25 см. Цвіте з березня по квітень (4–6 тижнів). Листя зелене, яке з кожним роком зростає (рис. 6.25).

Сонцелюбний, витримує півтінь, помірно вологолюбний. Потребує добре дренованого, нейтрального або лужного ґрунту [78].

Tulipa double 'Blue Diamond' – пізноквітучий сорт, який відноситься до класу Махрові пізні тюльпани. Висота рослини 30–50 см. Листя широколанцетні, темно-зелені з синюватим відтінком. Квіти густомахрові, піоновидні, пурпурно-фіолетові з білим відтінком (рис. 6.26). Період цвітіння – травень. Він вимагає добре освітленого місця із захистом від сильних вітрів. Може рости у півтіні. Помірновологолюбний, не вибагливий до родючості ґрунту [80].

Muscari armeniacum 'Latifolium' – невибагливі цибулинні рослини 10–30 см заввишки. Листя – ланцетне, зеленого кольору. Квітки двоколірні: світло-синій верх, темно-синій низ. Квітує з квітня по травень (рис. 6.27). Світлолюбний, помірно вологолюбний, не вибагливий до родючості ґрунту [61].

Рис. 6.25. *Pulsatilla vulgaris*Рис. 6.26. *Tulipa*Рис. 6.27. *Muscari armeniacum*

'Pulsar White' [75]

double 'Blue Diamond' [80]

'Latifolium' [61]

Tulipa double 'Sunlover' – цибулинна багаторічна рослина заввишки 25 см.

Квіти – великі, піоноподібні жовто-помаранчеві з червоним відтінком (рис. 6.28), ароматні. Цвітуть з квітня по травень. Помірно вологолюбний, не вибагливий до родючості ґрунту. Сонцелюбний [83].

Tulipa double 'Exotic Sun' – сорт заввишки 40 см. Листя – ланцетне, зелене.

Квітка велика, досить щільна, на сонці розкривається, ароматна. Пелюстки квітів мають голчастий край навколо облямівки (рис. 6.29). Цвітіння протягом квітня – травня (два тижні та більше). Він віддає перевагу легким супіщаним ґрунтам, багатим на перелій, з нейтральною або слаболужною реакцією. Сонцелюбний, помірно вологолюбний [82].

Tulipa Edged 'Colour Fusion' – класичний сорт заввишки 35–40 см.

Листя сизо-зеленого забарвлення. Квіти – келихоподібні, рожево-жовтого кольору з бахромою по всій пелюстці (рис. 6.30), ароматна. Період цвітіння:

НУБІП України

квітень–травень. Сонцелюбний, помірно вологолюбний. Потребує родючого ґрунту [81].

Рис. 6.28. *Tulipa double*
'Sunlover' [83]

Рис. 6.29. *Tulipa double*
'Exotic Sun' [82]

Рис. 6.30. *Tulipa Edged*
'Colour Fusion' [81]

Salvia nemorosa 'Blaukonigin' – багаторічна трав'яна рослина, висота якої сягає 40–60 см. Ширина дорослої рослини до 40 см. Листя велике, довгасте, з гострою верхівкою, злегка зморшкувате, має приємний аромат. Квіти – шапку бі бузково-блакитного кольору (рис. 6.31). Період цвітіння червень–вересень.

Невимоглива рородючості ґрунту, сонцелюбна, помірно вологолюбна [98].

Рис. 6.31. *Salvia nemorosa*
'Blaukonigin' [98]

Рис. 6.32. *Salvia nemorosa* 'Amethyst' [97]

Salvia nemorosa 'Amethyst' – багаторічна трав'яна довгоквітуча рослина заввишки 40–60 см. Листя темно-зелене, з гострою верхівкою, злегка

зморшкувате, має приємний аромат. Квіти – бузково-фіолетові, суцвіття – колоски (рис. 6.32). Період цвітіння червень–липень (серпень–вересень). Сонцелюбна, помірно вологолюбна, невибаглива до родючості ґрунту [97].

Tagetes patula 'Harmony' – однорічна рослина, висота якої досягає 15–40 см. Квіти – оранжеві, складаються з бархатистих пелюсток, які пахнуть. Вони цвітуть із червня до жовтень. Листя темно-зелене (рис. 6.33), відділяє характерний аромат. Невибаглива рослина, краще цвіте в родючому ґрунті. Посухостійка, сонцелюбна [29].

Tagetes patula 'Boy Yellow' – однорічна трав'яна рослина висотою 20–30 см. Квіти – жовті, що пахнуть. Листя зелені (рис. 6.34). Цвіте з червня до вересня. Посухостійка, сонцелюбна. Не вибаглива до родючості ґрунту [90].

Verbena hybrida 'Temari White' – однорічна трав'яна рослина. Колір квітів – білий, заввишки 25–50 см, з приємним ароматом. Квітує з червня по вересень. Листя зелені (рис. 6.35). Сонцелюбна, може зростати в півтіні. Потребує помірно вологого ґрунту. Злиссостійка [32].

Рис. 6.33. *Tagetes patula* 'Harmony' [29]

Рис. 6.34. *Tagetes patula* 'Boy Yellow' [90]

Рис. 6.35. *Verbena hybrida* 'Temari White' [32]

На клумбі вже зростають чорнобривці, тому пропонуємо їх залишити (рис. 6.36). Навесні радуватиме око пацієнтів весняні квіти, а влітку та восени яскравості композиції нададуть ароматні яскраві квіти: вербена, сальвія

(рис. 6.37). Жовті і помаранчево-червоні квіти чорнобривців на території створюють активний, життєрадісний настрій. Синій з помаранчевим викликає збудження, в той час як, фіолетовий з зеленим створює відчуття нереальності.

Рис. 6.36. Фото існуючої території (фото автора)

Рис. 6.37. Фото запроєктованого квітника

Ділянка досліджуваного об'єкту комунальний заклад "Фастівський центр первинної медико-санітарної допомоги" Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2 за своєю площею є мала вона дозволяє розташувати лише кущі, та дерева третьої величини. На території вже зростає кивонліт, який ми рекомендуємо доповнити садивним матеріалом зі

сторони центральної вулиці. Так як переважаючий колір – зелений, а територія дозволяє розташувати тіневитривалі рослини пропонуємо на пустому місці (25-4), створити клумбу з тіневитривалих яскравих рослин. Ефекту легкості нададуть сорти роду астильба [93].

Astilbe Arendsii 'Diamant', *Astilbe Arendsii 'Astary Red'*, *Astilbe arendsii 'Astary Rose'*, *Hosta hybrida 'So Sweet'*, *Dryopteris filix-mas 'Crispa cristata'*

Astilbe chinensis 'Milk and Honey' – трав'яна рослина висотою 70–80 см. Суцвіття – ніжного відтінку крем-брюле, бутони – зелені, в повному розпуску стають рожевими (рис. 6.38). Зацвітає у липні – на початку серпня. Вологолюбна, морозостійка, спійка до посухи. До ґрунтів не вибаглива, виносить повне сонце, зимостійка [25].

Heimerocallis lilioasphodelus L. – гарноквітуча багаторічна трав'яна рослина. Листя лінійне, темно-зелене. Квітки великі, золотисто-жовтого кольору (рис. 6.39). Цвіте з травня по червень. Сонцелюбний, краще росте в півтіні. Помірно вологолюбний, не вибагливий до родючості ґрунту [59].

Рис. 6.38. *Astilbe chinensis 'Milk and Honey'* [25]

Рис. 6.39. *Heimerocallis lilioasphodelus* L. [59]

Heuchera americana 'Palace Purple' – кулястий кущик, висотою до 30 см, шириною 50 см. Листя велике 8–12 см різьблене, кленоподібне, темно-бордове, коричневого тону з металевим відливом. З нижнього боку – пурпурно-червоної. У спеку листя може вигоряти до бронзово-зеленого кольору. Квіти кремово –

білі зібрані в пухлясті суцвіття, на високих до 50 см квітконосах (рис. 6.40). Цвіте протягом червня–липня. Ростає в півтіні. Віддає перевагу родючим, вологим, добре дренованим ґрунтам без застою води, з нейтральною або слаблужною реакцією ґрунту [38].

Heuchera hybrida 'Electra' – багаторічна, трав'яна рослина, заввишки 20–25 см. Пагони – яскраво-червоні (колір зберігається протягом року). Колір листя змінюється залежно від пір року. Навесні – лимонно-жовті, влітку зелено-жовте, восени буро-жовті. Квітки кремово-білі, які квітують протягом травня–червня (рис. 6.41) [36].

Рис. 6.40. *Heuchera americana*

Рис. 6.41. *Heuchera hybrida 'Electra'* [36]

'Palace Purple' [38]

Heuchera hybrida 'Tiramisu' – багаторічна трав'яниста рослина, округлої форми, висотою 30 см. Листя – велике, формою нагадують лист плюща або клена гостролистого, навесні жовті, з цегляним відтінком у центрі, влітку димчасто-сріблясті, восени цегляно-червоні. Квітки: дрібні, кремово-жовті (рис. 6.42), які цвітуть протягом червня–серпня. Зростає в півтіні, віддає перевагу помірному, але регулярному поливу без застою води. Потребує родючого, багатого на гумус ґрунту з нейтральною реакцією [37].

Heuchera hybrida 'Black Beauty' – багаторічна трав'яниста рослина висотою 25 см заввишки і 30 см завширшки (ширина куща). Листя глянцево, темно-бордове, сильно гофроване. Квіти – білі, дрібні (рис. 6.43), які квітнуть протягом

квітня – травня. Невиблаглива рослина, яка зростає в тіні та півтіні, помірно-вологолюбна [35].

Hydrangea macrophylla 'Schneeball' кущ заввишки 120 см. Листя темно-зелене, блискуче. Суцвіття – велике, кругле. Квіти – білі (рис. 6.44), які до кінця цвітіння змінюють колір на зелений. Цвіте з липня по жовтень. Сонцелюбна, витримує півтінь. Помірно вологолюбна, потребує родючого кислого ґрунту [41].

Рис. 6.42. *Heuchera hybrida* 'Tiramisu' [37]

Рис. 6.43. *Heuchera hybrida* 'Black Beauty' [35]

Рис. 6.44. *Hydrangea macrophylla* 'Schneeball' [41]

Дана композиція матиме сильний вплив на пацієнтів через свій колір, структуру, форму. Зелений з білим асоціюється з прохолодою, стриманістю, чистотою. Поблизу проходить дорога, тому потрібна висока концентрація уваги.

Пропонуємо використати рослини з червоним забарвленням квітів та листя, які

зростатимуть біля вхідної (партерної) частини. Гейхери будуть декоративними з квітня до листгпада. Завдячуючи хостам та астильбам територія швидко заповниться рослинами. Щільна коренева система останніх, дасть змогу не

пробиратися бур'янам, що значно зменшить час та витрати по догляду за

клумбою. Тіньовитривалі квіти роду *Astilbe* Buch. –Ham. ex D.Don зроблять

контраст на фоні із сортами роду *Hosta* Tratt., нададуть об'єму та легкості

композиції. Рослини з поєднанням двох і більше кольорів чи незвичним

відтінком, які не притаманні певному виду рослин сприяють пізнанню,

мисленню, міркуванням, запам'ятовуванню, адже ці кольори є незвичними для сприйняття оком людини [7]. Навесні композиція також буде декоративна через розміщення на ній весняних квітів.

Рис. 6.45. Фото існуючої території (фото автора)

Рис. 6.46. Фото запроєктованого квітника

КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» розташоване сонячній території.

Озеленення є чудовим, а загальний стан рослин – задовільним. Проте, не було виявлено зручних місць очікувати (3 лави на відкритій місцевості). Пропонуємо створити композицію та поставити лави під деревами та обсадити *Hydrangea*

paniculata 'Vanille Fraise', Hydrangea macrophylla 'Snow storm' та *Salvia nemorosa 'Amethyst'*.
Hydrangea paniculata 'Vanille Fraise' – кущ заввишки до 1,5–2 м у висоту та

ширину. Суцвіття величезні, досягають 30 см завдовжки і 20 см завширшки (рис. 6.47). Поодинокі квіти квітнуть на початку серпня білим кольором, а згодом

починаючи знизу колір змінюється на ніжно-рожевий та яскраво-малиновий до кінця вересня. Квітки з'являються у липні та зберігаються до пізньої осені. Має

бордово-червоні міцні стебла, що не пригинаються під час дощу і надійно тримають суцвіття. Листя темно-зелене, овальної форми. Сонцелюбна, але

витримує півтінь. Незвибаглива до ґрунту. Після укорінення вона витримує нетривалу посуху. Морозостійка [40].

Hydrangea macrophylla 'Snow storm' – розлогий чагарник з білими квітами.

Рослина компактна, з великою кількістю гілок, заввишки до 1–1.5 м. Суцвіття

великі, кулястої форми. На початку цвітіння – білі, потім смарагдові. Листя світло-зелені, невеликі (рис. 6.48). Морозостійка, сонцелюбна, зростає в півтіні, вологолюбна. Цвітіння тривале, з початку липня до кінця вересня [39].

Рис. 6.47. *Hydrangea paniculata 'Vanille Fraise'* [13]

Рис. 6.48. *Hydrangea macrophylla 'Snow storm'* [23]

Місця очікування пропонуємо створити біля живоплоту (рис. 6.49). Композиція декоративна як за кольором та і за текстурою. За допомогою рослин з темно-зеленим листям ми створимо середовище більш розслаблюючим, комфортним і заспокійливим. Кольорова палітра суцвіть надасть змогу

розслабитись та отримати позитивні емоції та отримати заряд бадьорості та енергії (рис. 6.50).

Рис. 6.49. Існуюча територія (фото автора)

Рис. 6.50. Запроектована композиція

Лікарняний парк, що розташований на території КНП ФМР «Фастівської ЦРЛ» наповнений достатньою кількістю зелених насаджень. Проте на території немає місця відпочинку «соціального простору», де б пацієнти стаціонару могли

б відпочивати та спілкуватися між собою. Тому, пропонуємо створити такий простір.

Pennisetum alopecuroides 'Foxtrot' – гігантська та швидкоросла трава

заввишки до 120 см. Листя – дугоподібно вигнуте вузьке темно-зелене листя.

Восени листя набуває золотистих відтінків. У середині літа з'являються пухнасті димчасто-рожеві волоти з білим пучком на кінці (рис. 6.51). Період цвітіння липень–серпень. Сонцелюбна, виносить легку півтінь. Віддає перевагу

поживному, добре дренованому ґрунту, вологолюбна. Не страждає на затоплення, але не переносить зимового застою води. Добре росте як на кислих,

так і на лужних ґрунтах. Зимує без укриття [69].

Pennisetum alopecuroides 'Hameli' – багаторічна декоративна трава (злакова трава) заввишки 30–60 см. Листя: вузькі, жорсткі, шорсткі, зелені, витончено

вигнуті (нагадують фонтан), яке рано з'являється. Наприкінці літа до заморозків

перетворюється у відтінки жовтого, зеленувато-жовті та янтарні, після морозів стає світло-коричневим (рис. 6.52). Цвіте довго з кінця літа до пізньої осені.

Сонцелюбний, може зростати в півтіні, потребує захищених від сильних вітрів місць. До ґрунту невимогливий, але віддає перевагу свіжим, помірно-вологим ґрунтам, крім пісків та важких глин [68].

Pennisetum alopecuroides 'Autumn Magic' – багаторічний злак, заввишки 0,8–1,0 м., листя якого вузьке, шорстке, вигнуте, яскраво-зелене, восени жовтіє.

Суцвіття – ніжні колосоподібні, коричневі зі світлими кінчиками. (рис. 6.53)

Цвіте з серпня по вересень. Сонцелюбний, витримує півтінь. До ґрунту не

вимогливий, але віддає перевагу свіжим, добре дренованим, достатньо родючим, нейтральним або слаболужним ґрунтам. Стійкий до висихання та вітру, зимостійкий [67].

НУБІП УКРАЇНИ

Рис. 6.51. *Pennisetum*Рис. 6.52. *Pennisetum alopecuroides**'Foxtrot'* [69]*'Hameln'* [68]

Pennisetum alopecuroides 'Little Bunny' – один із самих карликових сортів заввишки до 30 см заввишки, ширина до 60 см у діаметрі. Дуже привабливий та популярний. Листя вузьке, лінійне, зелене навесні та влітку. Восени золотисто-жовті. Квіти дрібні, зібрані в щільні суцвіття колоски, білі, тримаються із серпня до заморозків (рис. 6.54). Дуже витривалий, посухостійкий. Не вибагливий до родючості ґрунту, проте потребує добре дренованих ґрунтів. Сонцелюбний, може зростати в півтіні. Зимостійкий [66].

Рис. 6.53. *Pennisetum alopecuroides*
'Autumn Magic' [67]Рис. 6.54. *Pennisetum alopecuroides*
'Little Bunny' [66]

Calamagrostis acutiflora 'Karl Foerster' – декоративний злак, заввишки до 2,0 м. Листки глянцеві, яскраво-зелені, що зберігаються протягом року. Суцвіття поступово змінюють забарвлення, переходячи від відтінків рожевого до коричневого, які в кінці цвітіння вигорають і бліднуть. Зацвітає раніше за інші злаки (наприкінці червня) (рис.6.55). Сонцелюбний, може зростати в півтіні. Ґрунти підходять будь-які, добре підходять важкі глинисті ґрунти. Легко переносить посуху [31].

Рис. 6.55. *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster' [31]

Запропонована композиція матиме позитивний та заспокійливий вплив на пацієнтів лікарні. Рослини мають ніжні та м'які суцвіття білого, світло-коричневого, коричневого з білим кольору та з рожевим, фіолетовим відтінком.

Рис. 6.56. Існуюча територія (фото автора)

Рис. 6.57. Запроектований соціальний простір

Висновки до шостого розділу. Для оптимізації насаджень пропонуємо керуватися двома заходами: агротехнічними (комплекс заходів з покращення вже існуючих насаджень) та організаційними (створення високорекоративних композицій, місць відпочинку, квітників).

З метою оптимізації насаджень отирьох медичних закладів запропоновано на території:

- КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторії загальної практики сімейної медицини №1, хвойну групу рослин з *Abies alba* Mill. (4 екземпляри) та п'яти культиварів: *Picea glauca* 'Conica', *Picea pungens* 'Bialobok', *Picea pungens* 'Glauca', *Thuja occidentalis* 'Danica', *Picea abies* 'Nidiformis' (17 екземплярів); алею з *Acer platanoides* 'Drummondii' та живопліт з *Viburnum lantana* L., міксбордер з тіньовитривалих рослин (12 сортів); модульний квітник (11 сортів);
- КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричного відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2 міксбордер з *Heimerocallis liliasphodelus* L. й 11 сортів (*Astilbe Arendsii* 'Diamant', *Hosta hybrida* 'So Sweet', *Dryopteris filix-mas* 'Crispa cristata', *Heuchera hybrida* 'Black Beauty', *Hydrangea macrophylla* 'Schneeball' та ін.);

НУБІП УКРАЇНИ - КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ» (соціальний простір) групи з декоративних злаків: *Pennisetum alopecuroides* 'Foxtrot', *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln', *Pennisetum alopecuroides* 'Autumn Magic', *Pennisetum alopecuroides* 'Little Bunny', *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster'

(5 сортів);

НУБІП УКРАЇНИ - КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» (місія відпочинку) з *Hydrangea paniculata* 'Vanille Fraise', *Hydrangea macrophylla* 'Show storm' та *Salvia nemorosa* 'Amethyst'.

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

ВИСНОВКИ

НУБІП України

1. Встановлено, що на території закордонних лікарень є чітке розмежування відділень. Ландшафтне проектування однопрофільних медичних центрів передбачає створення відкритого соціального простору, садових кімнат, зон для заняття спортом та ігор, теплиць, влаштування підпірних стінок, геопластику та дощові сади. Використання формованих та контейнерних рослин, трельажів з виткими рослинами, квітників (яскраві, ароматичні). При підборі рослин значну увагу приділяють їх мультисенсорним якостям, що слугує доповненням стаціонарного лікування.

2. Медичні заклади України є недостатньо озеленені. Насадження дитячих лікарень представлене групами, солітерами, рядовими посадками та живоплотами. Рослини не келочі та не отрутні. Не виявлено чіткого розмежування площадок для ігор, відпочинку і лікувальної фізкультури по вікових групах пацієнтів. Квітникове оформлення представлено клумбами, рабатками, міксбордерами, контейнерними та модульними квітниками, в яких зростають 3–5 видів з: червоним, жовтим та зеленим забарвленням квітів. На території психіатричних лікарень виявлені сади для роботи пацієнтів та групи з дерев і кущів, які мають стимулюючу і заспокійливу дію. На території реабілітаційних центрів 60–70 % займають газони. Клумби розташовані перед центральним корпусом будівель складаються із рослин із сизим, білим, зеленим забарвленням листя та квітів. Деревні види рослин переважно фітонцидні. У туберкульозних лікарнях (розташовані на околиці міст та сіл) у складі насаджень 70 % хвойних та 30 % листяних деревних рослин, які є фітонцидними і позитивно впливають на органи дихання.

3. Медичні заклади розподіляються на дві категорії: лікувально-профілактичні (лікарняні; амбулаторно-поліклінічні; заклади переливання крові, швидкої та екстреної медичної допомоги; санітарно-курортні заклади) та заклади соціального захисту (будинки дитини).

НУБІП України

4. У м. Фастів є чотири медичні заклади (лікувально-профілактичні): КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1; КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2; КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ»; КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД».

5. На території чотирьох медичних закладів зростає 32 види та 4 культивари деревних рослин, що належать до 9 порядків, 15 родин, 27 родів. Найбільш численний – відділ *Magnoliophyta* 27 видів і *Hydrangea arborescens* 'Limelight' (13 родин, 23 роди). Значне місце посідає родина *Rosaceae* Juss. (7 видів). Представники відділу *Polymphyta* малопоширені (5 видів, 3 культивари, 2 родини, 4 роди).

6. З'ясовано, що у трьох медичних закладах переважають дерева першої величини (листяні – 10 видів, хвойні – 3 види і *Picea pungens* 'Glauca'), дерева другої величини (листяні – 7 видів). Рідше трапляються дерева третьої величини (4 види листяних дерев та *Thuja occidentalis* 'Columba'). Кущі є на чотирьох досліджених територіях закладів. Серед них кущі високі (2 види листяних і *Juniperus communis* L.). Значно більше кущів середніх (*Juniperus sabina* L., *Pinus mugo* 'Gnom' та 4 види листяних і *Hydrangea arborescens* 'Limelight').

7. Виявлено, що по відношенню до вологості ґрунтів, поширення набули мезофіти – 18 видів і 3 культивари (58,3% від загальної кількості видів). Однакова кількість по 5 видів представлені ксеромезофіти (13,9%) та мезогідрофіти (13,9%). Ксерофіти – 2 види і *Pinus mugo* 'Gnom' (8,3%) і два види роду *Juniperus* L., які є ультраксерофіти (5,6%). По відношенню до родючості ґрунтів переважають мезотрофи – 15 видів і 4 культивари, що становить 50,0%, майже однакова кількість мегатрофів 9 видів (26,5%) та оліготрофів 8 видів (23,5%). По відношенню до світла майже однаковою кількістю представлені геліофіти та факультатині геліофіти відповідно 17 видів, 2 культивари (52,8%) та 15 видів і 2 культивари (47,2%)

8. На території чотирьох медичних закладів м. Фастів виявлено шість типів квітників: клумби, рабатки, міксбордер, бордюри, модульні квітники, квітники в

контейнерах. В яких виявлено 16 видів, 23 сорти трав'яних рослин (15 родин 28 родів). Найбільш поширеною родиною є *Asteraceae* Bercht. & J.Presl, в якій нараховується 9 родів. Найбільше різноманіття стерігається на території КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» (8 видів 16 сортів), найменше (7 видів, 2 сорта) – КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричне відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2.

9. Виявлено, що найбільшого поширення серед трав'яних рослин набули мезофіти – 4 види, 10 сортів (35,9 %) та мезогігрофіти – 6 види, 6 сортів (30,8 %). Менше представників ксерофітів – 4 види і 3 сорти (17,9 %), гігрофітів – 2 види, 2 сорти (10,3 %) та ксеромезофітів 2 види (5,1 %). По відношенню до світла переважають геліофіти – 12 видів і 45 сортів (69,2 %), факультативні геліофіти представлені 7 видів, *Hosta plantaginea* 'Royal Standard' (20,5 %), сціофітів – 2 види, 2 сорти (10,3 %). По відношенню до родючості ґрунту є мезотрофи – 13 видів і 15 сортів (71,8 %), мегатрофи – *Mentha piperita* L. і 7 сортів (20,5 %), оліготрофи – 3 види (7,7 %).

10. Виокремлено фактори, які впливають на психо-емоційний стан людини: форма крони, колір, текстура (поверхня стовбура, листової пластини), тип суцвіття, наявність аромату. Виділено стимулювальні (активізуючі) чинники: яскраві кольори квітів та листя, груба текстура кори, листя, громіздкі посадки середньовікових та багатівікових дерев та заспокійливі чинники: плавні обриси, дрібні текстури, ніжні та нейтральні кольори, дерева та кущі з ажурною формою крони, м'які суцвіття квітів та наявність опушеного листя.

Для оптимізації насаджень пропонуємо керуватися двома заходами: агротехнічними (комплекс заходів з покращення вже існуючих насаджень) та організаційними (створення високодекоративних композицій, місць відпочинку, квітників).

З метою оптимізації насаджень чотирьох медичних закладів запропоновано на території:

КНП ФМР ФМЦПМСД амбулаторії загальної практики сімейної медицини №1, хвойну групу рослин з *Abies alba* Mill. (4 екземпляри) та

п'яти культиварів: *Picea glauca* 'Conica', *Picea pungens* 'Bialobok', *Picea pungens* 'Glauca', *Thuja occidentalis* 'Danica', *Picea abies* 'Nidiformis' (17 екземплярів), алею з *Acer platanoides* 'Drummondii' та живопліт з *Viburnum lantana* L., міксбордер з тіньовитривалих рослини (12 сортів); модульний

квітник (11 сортів);
 - КНП ФМР ФМЦПМСД Педіатричного відділення амбулаторія загальної практики сімейної медицини №2 міксбордер з *Hemerocallis lilioasphodelus* L. й 11 сортів (*Astilbe Arendsii* 'Diamant', *Hosta hybrida* 'So Sweet', *Dryopteris filix-mas* 'Crispa cristata', *Heuchera hybrida* 'Black Beauty',

Hydrangea macrophylla 'Schneeball' та ін.);
 - КНП ФМР «Фастівська ЦРЛ» (соціальний простір) групи з декоративних злаків: *Pennisetum alopecuroides* 'Foxtrot', *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln', *Pennisetum alopecuroides* 'Autumn Magic', *Pennisetum*

alopecuroides 'Little Bunny', *Calamagrostis acutiflora* 'Karl Foerster' (5 сортів);
 - КНП ФМР «Фастівський ЦПМСД» (місця відпочинку) з *Hydrangea paniculata* 'Vanille Fraise', *Hydrangea macrophylla* 'Snow storm' та *Salvia nemorosa* 'Amethyst'.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

НУБІП України

1. *Abies alba* Pyramidalis Ялиця біла Пірамідальна. *Proxima*. Декоративні

рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/ua/pihta-belaja-pyramidalnaja-abies-alba-pyramidalis.html> (дата звернення 20.11.2021)

2. Alder Hey Children's NHS : веб-сайт. URL: <https://alderhey.nhs.uk> (дата звернення 20.11.2021)

3. *Astilbe arendsii* Astary Red Астильба арендса Астари Ред *Proxima*.

Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/astilba-arendsastari-red.html> (дата звернення 20.11.2021)

4. *Astilbe arendsii* Astary Rose Астильба арендса Астари Роуз *Proxima*.

Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/astilba-arendsastari-rouz.html> (дата звернення 20.11.2021)

5. Bakker I. C. Uncovering the secrets of a productive work environment journey through the impact of plants and colour. A journey through the impact of plants and colour. Proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor aan de Technische Universiteit Delft Netherlands: Drukkerij Ipskamp, 2014. P 1-244.

URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/a8a0/f1cddb474f71c4e8441a3856890199ff15e3.pdf> (Last accessed: 20.08.2021).

6. Dünyagöz Hospital - Etiler - Eye care center in Ortaköy, Turkey : веб-сайт.

URL: <https://www.toprated.online/cities/Ortaköy/place/p/7148745/Dünyagöz+Hospital+-+Etiler> (дата звернення 01.11.2021)

7. EL Sadek M., Sayaka S., Fujii E., Koriesh E., Moghazy E. and Abd El Fatah Y. Human emotional and psycho-physiological responses to plant color stimuli.

Journal of Food, Agriculture & Environment. 2013. Vol.11 (3&4), P. 1584-

1591. URL: https://www.researchgate.net/publication/287612788_Human_emotional_and_psycho-physiological_responses_to_plant_color_stimuli (Last accessed: 20.08.2021).

НУБІП України

8. HORATIO'S GARDEN LONDON & SOUTH EAST. *HORATIO'S GARDEN* : веб-сайт. URL: <https://www.horatiogarden.org.uk/the-gardens/london-south-east/> (Last accessed: 20.08.2021).

9. HORATIO'S GARDEN MIDLANDS – OSWESTRY *HORATIO'S GARDEN* : веб-сайт. URL: <https://www.horatiogarden.org.uk/the-gardens/horatiogarden-midlands/> (Last accessed: 20.08.2021).

10. HORATIO'S GARDEN SCOTLAND – GLASGOW. *HORATIO'S GARDEN* : веб-сайт. URL: <https://www.horatiogarden.org.uk/the-gardens/horatiogarden-scotland/> (Last accessed: 20.08.2021).

11. HORATIO'S GARDEN SOUTH WEST – SALISBURY. *HORATIO'S GARDEN* : веб-сайт. URL: <https://www.horatiogarden.org.uk/the-gardens/horatiogarden-south-west/> (Last accessed: 20.08.2021).

12. HORATIO'S GARDEN STOKE MANDEVILLE. *HORATIO'S GARDEN* : веб-сайт. URL: <https://www.horatiogarden.org.uk/the-gardens/horatiogarden-stoke-mandeville/> (Last accessed: 20.08.2021).

13. HYDRANGEA PANICULATA 'VANILLE FRAISE', ГОРТЕНЗИЯ ХУРТОВИНА 'ВАНІЛЛА ФРЕЙЗ' *Зелені янголи* : веб-сайт. URL: <https://landshaft.info/ru/gortenziya-hydrangea/1022-hydrangea-paniculata-vanille-fraise-gortenziya-metelchataya#.YZjDc11BzIU> (дата звернення 20.11.2021)

14. KHOO TECK PUAT HOSPITAL *Amazonia Gallery*. : веб-сайт. URL: <http://amazonia.sg/gallery/khoo-teck-puat/> (дата звернення 20.11.2021)

15. Koga K., & Iwasaki Y. Psychological and physiological effect in humans of touching plant foliage - using the semantic differential method and cerebral activity as indicators. *Journal of Physiological Anthropology*. 2013. 32:7, P. 1-7. DOI:10.1186/1880-6805-32-7.

16. Landscape Design | Warwick, RI | Kent Hospital *WELLNESSCAPES DESIGN* : веб-сайт. URL: <https://wellnesscapes.com/portfolio/kent-hospital/> (дата звернення 20.11.2021)

17. Makalesi A. Woody Landscape Plants Used in the Design of Hospital Gardens and Their Sensory Effects on Users. *Journal of Bartın Faculty of Forestry*. 2020. 22(1): 47-62, P 50-53. DOI: 10.24011/barofd.619469

18. REGIONAL HOSPITAL HARTBERG : веб-сайт. URL: <https://www.auboeck-karasz.at/project/regional-hospital-hartberg> (дата звернення 01.11.2021)

19. RMJM KHOOTECK PUAT HOSPITAL DIVISARE : веб-сайт. URL: <https://divisare.com/projects/337644-rmjm-khooteck-puat-hospital> (дата звернення 20.11.2021)

20. The English garden. NEW HOSPITAL GARDEN FEATURES DONATED PLANTS FROM CHELSEA FLOWER SHOW. : веб-сайт. URL: <https://www.theenglishgarden.co.uk/news-and-events/chelsea-flower-show/chelsea-westminster-hospital-garden/> (дата звернення 01.11.2021)

21. THE GARDENS. HORATIO'S GARDEN : веб-сайт. URL: <https://www.horatiogarden.org.uk/the-gardens/> (Last accessed: 20.08.2021).

22. The psychological effect of plants on the well-being of people. Sarabell, Lincoln College. 1988. P 95. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/35461705.pdf> (Last accessed: 20.08.2021).

23. TUJA OCCIDENTALIS 'DANICA', ТУЯ ЗАХІДНА 'ДАНІКА' Туя західна 'Danica' Зелена янголь. Розсадник рослин : веб-сайт. URL: <https://landshaft.info/ru/tuya/112-tuya-zapadnaya#.YZUBkZlBzIU> (дата звернення 20.11.2021)

24. Алексеев М.В. Навчально – методичні матеріали для забезпечення самостійної роботи студентів. Проектування об'єктів зеленого будівництва. Курс лекцій для студентів спеціальності 5.09010303 «Зелене будівництво та садово-паркове господарство» ІЛІНЦІ Укладач: викладач лісотехнічних дисциплін Іллінецький державний аграрний коледж. 2016. 63 с.

25. Астильба Milk and Honey Яскрава клумба: веб-сайт. URL: <https://yaskravaklumba.com.ua/shop/product/astilba-milk-and-honey> (дата звернення 20.11.2021)

26. АСТИЛЬБА АРЕНДСА DIAMANT (ASTILBE ARENDSII) Все сорта. Растения с доставкой : веб-сайт. URL: <https://vsesorta.ru/catalog/plants/p/astilba-arendsia-diamant-601935/> (дата звернення 20.11.2021)

27. Астильба Арендса Weisse Gloria Зелений дом : веб-сайт. URL: http://www.green-ekb.ru/range/plant/mnogoletnie/astilba/?prod_id=1766 (дата звернення 20.11.2021)

28. Астильба Арендса Діамант Астильби Arendsii Diamant Proxima. Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/astilba-arendsia-diamant.html> (дата звернення 20.11.2021)

29. Бархатцы мелкоцветные - Harmony - Tagetes patula L. Gardenseedsmarket. : веб-сайт. URL: <https://gardenseedsmarket.com/barhatcy-melkocvetnye-harmony.html> (дата звернення 20.11.2021)

30. Больница Аджикадем Бурса : веб-сайт. URL: <http://www.eec.com.tr/Ссылки.4.больница-аджикадем-бурса.aspx> (дата звернення 20.08.2021)

31. Вейник остроцветковый (Calamagrostis acutiflora «Karl Foerster») Kvitkarochka : веб-сайт. URL: <http://www.kvitkarochka.com/zlakovye-rasteniya/veynik-ostrosvetkoviy-calamagrostis-acutiflora-karl-foerster/> (дата звернення 20.11.2021)

32. Вербена гибридная Белая Elovitica : веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/toy-verbena-gibridnaya-belaya/#anchor-features> (дата звернення 20.11.2021)

33. Вінницька обласна дитяча клінічна лікарня. Facebook : веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/GKR.VODKL/photos/1637535313133489> (дата звернення 20.08.2021)

34. Вінницька психоневрологічна лікарня ім. О. Ющенко, Вінниця : веб-сайт.
URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/436435-vinnicka-psihonevrologicheskaja-bolnica-im-a-yushenko-vinnica.htm (дата звернення 01.11.2021)

35. Гейхера Black Beauty *Florium.ua* : веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/тов-gejhera-black-beauty/> (дата звернення 20.11.2021)

36. Гейхера Electra *NetGreen. Сад под ключ* : веб-сайт. URL: <https://www.netgreen.com.ua/product/gejhera-elektra-heuchera-hybrida-electra/> (дата звернення 20.11.2021)

37. Гейхера гібридна Тірамісу *Heuchera hybrida Tiramisu. Proxima. Декоративні рослини* : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/gejhera-gibridna-ja-tiramisu.html> (дата звернення 20.11.2021)

38. Гейхера Палас Пурпл (Palace Purple). *Любитский питомник растений* : веб-сайт. URL: <https://lubvit.ru/Geihera-Palace-Purple/#:~:text=В%20жаркую%20погоду%20листья%20могут,в%20ажуриой%20тени%20крон%20деревьев> (дата звернення 20.11.2021)

39. Гортензія крупнолистяна біла "Сніжна метель" (Snow storm) *Agromarket* : веб-сайт. URL: https://agromarket.net/catalog/item/gortenziya_kрупноlistnaya_sadovaya_belaya/ (дата звернення 20.11.2021)

40. Гортензія метельчатая Vanille Fraise Семейный садовый центр *Зелёный дом* : веб-сайт. URL: http://www.green-ekb.ru/range/plant/deciduous-shrubs/hydrangea/?prod_id=214 (дата звернення 20.11.2021)

41. Гортензія крупнолиста "Schneeball" *Agro-Market* : веб-сайт. URL: https://agro-market.net/ua/catalog/item/gortenziya_kрупноlistnaya_schneeball/ (дата звернення 20.11.2021)

42. ДБН 360-92** Планування і забудованісських і сільських поселень. [Чинний від 19.03.2002 р. № 1/52-170]. Держбуд України. Київ, 2002. 126 с.

43. Дзиба А.А., Ковальчук Л.О., Хоменко А.О. Особливості формування комфортного середовища на території лікарняних закладів м. Фастів.

Сучасні виклики і актуальні проблеми лісівничої освіти, науки та виробництва присвяченої 100-річчю від часу заснування агробиотехнологічного (агрономічного) факультету Білоцерківського НАУ

: матеріали I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 15 квіт. 2021 р. Біла Церква : Білоцерківський НАУ, 2021. С. 124-127

44. Дзиба А. А., Хоменко А. О. Рослини – цінна складова відновлення здоров'я людей в урбанізованому середовищі. *Інноваційні технології в архітектурі і дизайні* : матеріали V Міжнар. наук.–практ. конф., 20-21 трав. 2021 р. Харків ХНУБА, 2021. С. 655-660

45. Днепропетровская Городская Многопрофильная Клиническая больница № 4 : веб-сайт. URL: <https://www.medcentre.com.ua/clinics/dnepropetrovskaya-gorodskaya-mnogoprofilnaya-klinicheskaya-bolnitsa-4.html#gallery-1> (дата звернення 01.11.2021)

46. Ель канадская Коники (*Picea glauca Conica*). *Флора. ua* : веб-сайт. URL: https://flora-ua.com/Picea_glauca_Conica_ru (дата звернення 20.11.2021)

47. Запорожская городская детская многопрофильная больница №5 (ГДМБ №5) : веб-сайт. URL: <https://deti.zp.ua/a.php?n=400102> (дата звернення 01.11.2021)

48. Івано-Франківський обласний клінічний кардіологічний диспансер : веб-сайт. URL: <https://franyk.com/ua/info-ivano-frankivskyy-oblasnyy-klinichnyy-kardiologichnyy-dyspanser> (дата звернення 01.11.2021)

49. Івано-Франківський. Лікарня Івано-Франківський обласний фтизіопульмонологічний центр – Центр легеневих захворювань обласний фтизіопульмонологічний центр : веб-сайт. URL: <https://ofpc.if.ua> (дата звернення 01.11.2021)

50. Калина звичайна (*Viburnum opulus*) *Megaplant* : веб-сайт. URL : <https://catalog.megaplant.ua/products/details/kalina-zvichayna-viburnum-opulus-klmraek> (дата звернення 20.11.2021)

51. Клен гоетрелистий Друммонді *Acer platanoides Drummondii. Proxima.*
 Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/klen-ostrolistnij-drummondii-acer-platanoides-drummondii.html> (дата звернення 20.11.2021)

52. КНП "Вінницький обласний клінічний госпіталь ветеранів війни ВОР" :
 веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/vokgvv/photos/555423561563760>
 (дата звернення 01.11.2021)

53. КНП "Пологовий клінічний будинок №1 міста Львова" : веб-сайт.
 URL: <https://www.google.com/maps/place/1st+city+clinical+maternity+hospital/@49.8361915,24.0534124,3a,75y,160h,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1sAF1QipNPhPKkjF0QO5j85pqdH4zT8tfeORq3iWGayDXx!2e1!3e12!6shhttps:%2F%2F1h5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipNPhPKkjF0QO5j85pqdH4zT8tfeORq3iWGayDXx%3Dw203-h135-k->

[no,7i6000!8i4000!4m5!3m4!1s0x473add46f5fff785:0x94d9c55b557a7cd31!8m2!3d49.8365778!4d24.0534066!1m1!1m1](https://www.google.com/maps/place/1st+city+clinical+maternity+hospital/@49.8361915,24.0534124,3a,75y,160h,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1sAF1QipNPhPKkjF0QO5j85pqdH4zT8tfeORq3iWGayDXx!2e1!3e12!6shhttps:%2F%2F1h5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipNPhPKkjF0QO5j85pqdH4zT8tfeORq3iWGayDXx%3Dw203-h135-k-no,7i6000!8i4000!4m5!3m4!1s0x473add46f5fff785:0x94d9c55b557a7cd31!8m2!3d49.8365778!4d24.0534066!1m1!1m1) (дата звернення 01.11.2021)

54. Комунальна установа "Хмельницька центральна районна лікарня" : веб-сайт. URL: <https://hospital-5764.business.site> (дата звернення 01.11.2021)

55. КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ГАЙСИНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ ГАЙСИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ" :
 веб-сайт. URL: <https://gaysinrl.itmed.org> (дата звернення 01.11.2021)

56. Комунальне некомерційне підприємство Київської обласної ради "Київська обласна дитяча лікарня". Про лікарню : веб-сайт. URL: <http://www.kodf.in.ua> (дата звернення 01.11.2021)

57. Комунальне підприємство "Волинський обласний фтизіопульмонологічний медичний центр" Волинської обласної ради. Поворська туберкульозна лікарня : веб-сайт. URL: <http://otmpo.volyn.ua/povorska-tuberkulozna-likarnya/> (дата звернення 01.11.2021)

58. КОПНЛ №2 : веб-сайт. URL: <https://kopnl.com.ua/photo/> (дата звернення 01.11.2021)

59. Лилейник жёлтый *Википедия* : веб-сайт. URL:
https://ru.wikipedia.org/wiki/Лилейник_жёлтый (дата звернення 20.11.2021)

60. Луцький клінічний пологовий будинок/ Lutsk Clinical Maternity Hospital :

Facebook : веб-сайт. URL:

<https://www.facebook.com/maternity.lutsk/photos/148157896587692> (дата

звернення 01.11.2021)

61. Мускарі "Latifolium" *Agromarket* : веб-сайт. URL: <https://agromarket.net/ua/catalog/item/7206/>

(дата звернення 20.11.2021)

62. На реконструкцію житомирського онкодиспансеру вже витратили понад

34 млн гривень. ФОТО : веб-сайт. URL:

http://zhzh.com.ua/_nw/70/01621778.jpg (дата звернення 01.11.2021)

63. Нарцисс Eastertide *Florium.ua* : веб-сайт. URL: [https://florium.ua/ru/tov-](https://florium.ua/ru/tov-narcis-eastertide/)

[narcis-eastertide/](https://florium.ua/ru/tov-narcis-eastertide/) (дата звернення 20.11.2021)

64. Нарцисс Sweet Pomponette *Florium.ua* : веб-сайт. URL:

<https://florium.ua/ru/tov-narcis-sweet-pomponette/> (дата звернення

20.11.2021)

65. Озеленення лікарень : веб-сайт. URL:

<https://jak.waykun.com/articles/ozelenennja-likaren.html> (дата звернення

01.11.2021)

66. Пеннисетум лисохвостый "Little Bunny" *Posadka. Интернет-магазин*

садового : веб-сайт. URL:

https://posadka.com.ua/pennisetum_lisokhvostyy_little_bunny.html?gclid=Cjw

[KCAiA1uKMBhAGEiwAxzvX96fyILF8xmS_2Mjgq90QS4CVQPrLYQD7P](https://posadka.com.ua/pennisetum_lisokhvostyy_little_bunny.html?gclid=Cjw)

[wnlr3x_jrbivURkAH-u_hoCzS8QAvD_BwE](https://posadka.com.ua/pennisetum_lisokhvostyy_little_bunny.html?gclid=Cjw) (дата звернення 20.11.2021)

67. Пеннисетум лисохвостый 'Magic Autumn' *Pennisetum alopecuroides 'Magic*

Autumn' Садовий центр Пісарді : веб-сайт. URL:

<https://pisardi.ua/ru/products/pennisetum-lisohvostij-br-magic-autumn/> (дата

звернення 20.11.2021)

68. Пеннисетум / Пр`ястошетивник лисохвостовидний Хамельн *Pennisetum*

alopecuroides Hameln Proxima. Декоративні рослини : веб-сайт. URL:

<https://proxima.net.ua/pennisetum-alopercuroides-hameln.html> (дата звернення 20.11.2021)

69.Перистошетенник лисохвостый Foxtrot Зелений Едем . веб-сайт. URL:

<https://green-edem.com.ua/decorativnie-travi/peristoshchetinnik-lisokhvostyy-foxtrot/> (дата звернення 20.11.2021)

70.Порайонний асортисмент дерев та кущів України / за ред. О.А. Калініченка. Київ: ДДЖКГ, 2001. 188 с.

71.Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України: Наказ від 24.12.2001 N 226. *Верховна Рада України Законодавство України.*

72.Про затвердження Переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад, посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою, посад професіоналів у галузі охорони здоров'я, посад фахівців у

галузі охорони здоров'я та посад професіоналів з вищою немедичною освітою у закладах охорони здоров'я: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.10.2002 № 385. *Верховна Рада України Законодавство України.*

73.Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України: Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 №105. *Верховна Рада України Законодавство України.*

74.Про зелені насадження міст та інших населених пунктів : Закон України від 21.09.2018 № 9112. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH71400A> (дата звернення 01.11.2021)

75.Прострел Pulsar White *Florium.ua* : веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/ovson-trava-pulsar-white/> (дата звернення 20.11.2021)

76.Прострел обыкновенный Pinwheel Blue Violet Shades. *Зелений Едем* : веб-сайт. URL: <https://green-edem.com.ua/tenelubivie/prostrel/pulsatilla-vulgaris-pinwheel-blue-violet-hades/> (дата звернення 20.11.2021)

77. Семенович А.В., Подковыров И.Ю. Методология оптимизации насаждений на объектах озеленения. *Наука. Мысль: электронный периодический журнал*. 2014. ISSN 2224-0152. №1. URL: <http://wwenews.esrae.ru/1> (дата звернення 20.11.2021)

78. Соколова Т.А., Бочкова И.Ю., Бобылева О.Н. Цвет в ландшафтном дизайне: пособие. Москва: ЗАО «Фитон+», 2007. 128 с.

79. Стюарт-Смит С. Садоводство. Як позбутися бур'янів у голові / пер з англ. Я. Філоненко. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 328 с.

80. Тюльпан Blue Diamond *Florium.ua*: веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/tov-tjul-pan-blue-diamond/> (дата звернення 20.11.2021)

81. Тюльпан Colour Fusio *Florium.ua*: веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/tov-tulips-colour-fusion/> (дата звернення 20.11.2021)

82. Тюльпан Exotic Sun *Florium.ua*: веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/tov-tjul-pan-exotic-sun/> (дата звернення 20.11.2021)

83. Тюльпан Sunlover *Florium.ua*: веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/tov-tjul-pan-sunlover/> (дата звернення 20.11.2021)

84. Тюльпан махровый поздний Angelique (Анжелика) *Садовый центр Edis*: веб-сайт. URL: https://edis.com.ua/p313859141-tyulpan-mahrovuj-pozdnij.html?source=merchant_center (дата звернення 20.11.2021)

85. Тюльпан Cummins *Саду.ua*: веб-сайт. URL: https://saduua.com.ua/p1287022445-tyulpan-summins-lukovitsy.html?source=merchant_center (дата звернення 20.11.2021)

86. Ушенко Я.О., Яхненко О.М., Особенности ландшафтно-архитектурной организации территорий лікарень СумДУ, м. Суми: веб-сайт. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/25635/1/Ushenko_Jahnenko%20.pdf (дата звернення 01.11.2021)

87. Фастів. *Вікіпедія*: веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Фастів> (дата звернення 01.11.2021)

88. Фастівський міський центр первинної медичної допомоги КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.

Про центр : веб-сайт. URL: <https://fastiv-mc.pmsd.org.ua/pro-tsentr/> (дата звернення 20.11.2021)

89. ФАСТІВСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.

Головна : веб-сайт. URL: <https://fastiv.erl.net.ua/poliklinika-2/> (дата звернення 20.11.2021)

90. Французький календули "Boy Yellow" - *Tagetes patula nana*

Gardenseedsmarket : веб-сайт. URL: <https://gardenseedsmarket.com/francuzkiy-kalenduli-boy-yellow-153-nashnya.html?currency=UAH> (дата звернення 20.11.2021)

91. Хессайон Д.Г. Все о декоративных деревьях и кустарниках. – М.: Кладесь-

Букс, 2008. – 128 с.

92. Хоменко А.О. Методи оптимізації зелених насаджень (на прикладі лікарняних закладів м.Фастів). *Науковий пошук молоді для сталого*

розвитку лісового комплексу та садово-паркового господарства тези доп.

учасн. 75-й Всеукр. студ. наук.-практ. конф. 23 березня 2021 р. Київ :

НУБІП, 2021. С. 132

93. Хоменко А.О. Представники роду аспільба та їх використання у насадженнях різного призначення. *Садово-парковий ландшафт і*

декоративне фіторізноманіття очима дослідників: тези доп. учасн.

Міжнар. наук.-практ. конф. 12 листоп. 2020 р. Київ : НУБІП, 2020. С 61

94. Хоста гібридна Голд Стандарт *Hosta hybrida Gold Standard Proxima*.

Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/hosta-gibridnaja-hosta-hybrida-gold-standard.html> (дата звернення 20.11.2021)

95. Хоста So Sweet *Florium.ua* : веб-сайт. URL: <https://florium.ua/ru/rov-hosta-so-sweet/>

(дата звернення 01.11.2021)

96. Черкаський обласний госпіталь для інвалідів Великої Вітчизняної війни .
Про госпіталь : веб-сайт. URL: <http://crazy.sk.ua/hospital/> (дата звернення
 01.11.2021)

97. Шалфей дубравный Amethyst Зелений Едем. : веб-сайт. URL: https://green-edem.com.ua/solncelubivie/salvia/salvia_nemorosa_amethyst_1653/ (дата
 звернення 20.11.2021)

98. Шалфей дубравный Блауконігін Зелений Едем. : веб-сайт. URL:
<https://green-edem.com.ua/solncelubivie/salvia/shalfey-dubravnyu-blaukonigin/> (дата звернення 20.11.2021)

99. Щитовник мужской 'Crispa cristata' (Dryopteris f.-m. 'Crispa cristata') Лотос
К. Питомник растений: веб-сайт. URL: <https://lotosk.com.ua/dryopteris-f-m-crispa-cristata-shchitovnik-muzhskoy-crispa-cristata> (дата
 звернення 20.11.2021)

100. Як запахи впливають на людину <https://vitagru.com.ua/blog/kak-zapaxy-vliyaayut-na-cheloveka/>

101. Ялина колюча Білобок/Біалобок Picea pungens Бялобок Proxima.
Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/picea-pungens-bialobok.html> (дата звернення 20.11.2021)

102. Ялина колюча блакитна Глаука Picea pungens Глаука Proxima.
Декоративні рослини : веб-сайт. URL: <https://proxima.net.ua/picea-pungens-glausa.html> (дата звернення 20.11.2021)

103. Ялина подушковидна (Picea abies Nidiformis). HealthyPlants : веб-
 сайт. URL: <https://hplants.com.ua/product/jalina-podushkovida-picea-abies-nidiformis/> (дата звернення 20.11.2021)

НУБІП України

ДОДАТКИ

Додаток А.1

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНА ВІДОМІСТЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ

Комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1

Інвентаризаційний номер/к-сть	Назва рослин, характеристика рослинного угруповання	Приблизний вік, років	Форма крони	Наявність пошкоджень, хвороб, шкідників	Декоративна оцінка	Практичні рекомендації
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	30	конічна	—	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
2	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
3	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
4	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
5	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
6	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
7	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
8	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
9	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
10	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
11	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
12	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
13	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
14	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
15	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
16	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
17	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
18	<i>Acer platanoides</i> L.	40	шароподібна	-	Д	-
19	<i>Acer platanoides</i> L.	33	шароподібна	-	Д	-
20	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
21	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
22	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
23	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
24	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
25	<i>Betula pendula</i> Roth	45	вузькоовальна	–	Д	–
26	<i>Betula pendula</i> Roth	40	вузькоовальна	–	Д	–
27	<i>Betula pendula</i> Roth	30	вузькоовальна	–	Д	–
28	<i>Acer platanoides</i> L.	30	шароподібна	–	Д	–
29	<i>Acer platanoides</i> L.	30	шароподібна	–	Д	–
30	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
31	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
32	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
33	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	кулоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
34	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
35	<i>Acer platanoides</i> L.	34	шароподібна	–	Д	–
36	<i>Acer platanoides</i> L.	32	шароподібна	–	Д	–
37	<i>Betula pendula</i> Roth	27	вузькоовальна	–	Д	–
38	<i>Betula pendula</i> Roth	29	вузькоовальна	–	Д	–
39	<i>Betula pendula</i> Roth	24	вузькоовальна	–	Д	–
40	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
41	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
42	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
43	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
44	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
45	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
46	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
47	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
48	<i>Betula pendula</i> Roth	26	вужкоовальна	обломана верхівкова частина	Н	Зрізати
49	<i>Populus canadensis</i> L.	50	колоноподібна	-	Д	-
50	<i>Populus canadensis</i> L.	50	колоноподібна	-	Д	-
51	<i>Populus canadensis</i> L.	50	колоноподібна	-	Д	-
52	<i>Pinus sylvestris</i> L.	30	шароподібна	-	Д	-
53	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	30	конічна	-	Д	-
54	<i>Betula pendula</i> Roth	35	вужкоовальна	омела	Н	Видалити гілки з омелою
55	<i>Juniperus communis</i> L.	25	ягцелодібна	-	Д	-

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
56	<i>Salix alba</i> L.	55	розлога, плакуча	омела	Н	Видалити гілки з омелою
57	<i>Salix alba</i> L.	35	розлога, плакуча	–	Д	–
58	<i>Salix alba</i> L.	35	розлога, плакуча	–	Д	–
59	<i>Salix caprea</i> L.	40	розлога, плакуча	–	З	Санітарна та омолоджувальна обрізка
60	<i>Salix caprea</i> L.	45	розлога, плакуча	–	З	Санітарна та омолоджувальна обрізка
61	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	28	округла	–	Д	–
62	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	30	округла	дупла	Н	Видалити
63	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	30	розлога	механічні пошкодження, виразки	Н	Видалити
64	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
65	<i>Betula pendula</i> Roth	26	вузькоовальна	усохла	Н	Видалити
66	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	28	округла	–	Н	Санітарна обрізка, видалити гілки з омелою
67	<i>Juglans regia</i> L.	10	кулеподібна, розлога	–	Д	–
68	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	28	округла	–	Н	Санітарна обрізка, видалити гілки з омелою

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
69	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	35	округла	–	Д	–
70	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
71	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
72	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
73	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	35	округла	–	Д	–
74	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
75	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
76	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	28	округла	омела	Н	Видалити гілки з омелою
77	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	30	округла	омела	Н	Видалити гілки з омелою
78	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	28	округла	–	Д	–
79	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	30	конічна	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
80	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	35	конічна	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
81	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	35	конічна	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
82	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	35	конічна	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка

1	2	3	4	5	6	7
83	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	20	конічна	–	Д	Санітарна обрізка
84	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	30	конічна	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
85	<i>Salix caprea</i> L.	35	розлога, плакуча	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
86	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
87	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
88	<i>Ulmus minor</i> Mill.	25	округла	–	Д	–
89	<i>Betula pendula</i> Roth	35	вузькоовальна	–	Д	–
90	<i>Betula pendula</i> Roth	30	вузькоовальна	–	Д	–
91	<i>Betula pendula</i> Roth	35	вузькоовальна	–	3	Санітарна обрізка
92	<i>Betula pendula</i> Roth	35	вузькоовальна	–	3	Санітарна обрізка
93	<i>Betula pendula</i> Roth	35	вузькоовальна	–	3	Санітарна обрізка
94	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
95	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка

Продовження дод. А.1

1	2	3	4	5	6	7
96	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
97	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
98	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	45	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
99	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	45	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
100	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конічна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
101	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конічна	–	Д	–
102	<i>Juglans regia</i> L.	15	кулеподібна, розлога	–	Д	–
103	<i>Morus nigra</i> L.	55	шароподібна	–	3	Санітарна обрізка
104	<i>Salix alba</i> L.	40	розлога, плакуча	–	Д	–
105	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	20	округла	–	Д	–
106	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
107	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
108	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
109	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	28	округла	–	Д	–

Продовження дод. А.1

110	<i>Corylus avellana</i> (L.) H.Karst.	25	яйцеподібна	–	Д	–
111	<i>Corylus avellana</i> (L.) H.Karst.	25	яйцеподібна	–	Д	–
112	<i>Corylus avellana</i> (L.) H.Karst.	25	яйцеподібна	–	Д	–
113	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	40	округла	–	Н	Механічні пошкодження, дупла
114	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	30	округла	–	Д	–
115	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	–	З	Санітарна обрізка
116	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	–	З	Санітарна обрізка
117	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	–	З	Санітарна обрізка

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ ЖИВОПЛОТІВ

Номер за абрисом	Вид живоплоту	Назва породи кущів та її основних видів і форм	Вік, років	Висота, м	Ширина, м	Протяжність, пог. м	Якісний стан кущів			Примітка
							добрий	задовільний	незадовільний	
1	декоративний	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	20	1,0	0,5	25		–		Провести господарські заходи: топіарну стрижку та доповнити садивним матеріалом просвіти
2	декоративний	<i>Cornus alba</i> L.	20	1,0	0,5	40		–		Провести господарські заходи: топіарну стрижку та доповнити садивним матеріалом просвіти

РОЗПОДІЛ КВІТНИКІВ ЗА НАЗВАМИ, ВИДАМИ РОСЛИН, ЇХ ВІКОМ І СТАНОМ

Назва	Площа м ²	Види квітів	Вік росл ин,	Кількість кущів, шт.	Стан, шт.			Примітка
					добрий	задовільний	незадовільний	
Клумба (біля центрального входу)	3,0	<i>Hosta lancifolia</i> Engl. <i>Bergenia crassifolia</i> (L.) Fritsch <i>Tagetes erecta</i> L. <i>Rudbeckia hirta</i> L. <i>Iris aphylla</i> L.	1–3	20		–		Видалення бур'янів, підживлення
Клумба (біля центрального входу)	3,0	<i>Hosta lancifolia</i> Engl. <i>Bergenia crassifolia</i> (L.) Fritsch <i>Tagetes erecta</i> L. <i>Rudbeckia hirta</i> L. <i>Paeonia lactiflora</i> `Bowl of cream`	1–3	17		–		Видалення бур'янів, підживлення
Всього	6,0	–	–	37	–	–	–	–

НУБІП України

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНА ВІДОМІСТЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ

Комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги Педіатричне відділення амбулаторії загальної практики сімейної медицини №2

Інвентаризаційний номер/кількість	Назва рослин, характеристика рослинного угруповання	Приблизний вік, років	Форма крони	Наявність пошкоджень, хвороб, шкідників/ клас санітарного стану	Декоративна оцінка	Практичні рекомендації
1	<i>Prunus padus</i> L.	40	яйцеподібна	–	3	Формуюча обрізка
2	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
3	<i>Rosa rugosa</i> L.	10	округла	–	Д	–

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ ЖИВОПЛОТІВ

Н	Номер за абрисом	Вид живоплоту	Назва породи кущів та її основних видів і форм	Вік, років	Висота, м	Ширина, м	Протяжність пог.м	Якісний стан кущів			Примітка
								добрий	задовільний	незадовільний	
	1	декоративний	<i>Acer negundo</i> L.	35	0,6	1,0	12			—	Видалити вкраплення грабу звичайного, доповнити садивним матеріалом просвіти, провести санітарну та формуючу обрізку

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗПОДІЛ КВІТНИКІВ ЗА НАЗВАМИ, ВИДАМИ РОСЛИН, ЇХ ВІКОМ І СТАНОМ

Назва квітника	Площа, м ²	Види квітів	Вік рослин, років	Кількість кущів, шт.	Стан			Примітка
					добрий	задо- вільний	незадо- вільний	
Н Клумба (ліворуч біля центрального входу)	2,0	<i>Viola reichenbachiana</i> Jord. ex Boreau <i>Calendula officinalis</i> L. <i>Hemerocallis lilioasphodelus</i> L.	1–3	10	–			Підживлення
Клумба (праворуч біля центрального входу)	2,0	<i>Viola reichenbachiana</i> Jord. ex Boreau <i>Calendula officinalis</i> L.	1–3	10	–			Підживлення
Н Клумба вздовж фасаду будівлі (пн–сх напрямок)	14,0	<i>Dryopteris filix–mas</i> (L.) Schott. <i>Hemerocallis lilioasphodelus</i> L. <i>Vinca minor</i> L.	1–3	48			–	Видалення бур'янів, підсадка
Всього	18,0	–	–	68	–	–	–	–

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНА ВІДОМІСТЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ

Комунальне некомерційне підприємство фастівської міської ради «Фастівський міський центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги»

Інвентаризаційний номер/кількість	Назва рослин, характеристика рослинного угруповання	Приблизний вік, років	Форма крони	Наявність пошкоджень, хвороб, шкідників/ клас санітарного стану	Декоративна оцінка	Практичні рекомендації
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Syringa vulgaris</i> L.	15	яйцеподібна	–	Д	–
2	<i>Hydrangea arborescens</i> 'Limelight'	8	шароподібна	–	Д	–
3	<i>Morus nigra</i> L.	55	шароподібна	омела	Н	Видалити уражені гілки
4	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
5	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
6	<i>Thuja occidentalis</i> L.	55	колоновидна	–	Д	–
7	<i>Thuja occidentalis</i> L.	55	колоновидна	–	3	Санітарна обрізка
8	<i>Thuja occidentalis</i> L.	55	колоновидна	–	3	Санітарна обрізка
9	<i>Thuja occidentalis</i> 'Columna'	55	колоновидна	–	3	Санітарна обрізка
10	<i>Thuja occidentalis</i> 'Columna'	55	колоновидна	–	Д	–
11	<i>Thuja occidentalis</i> 'Columna'	55	колоновидна	–	Д	–

Продовження дод. А.7

1	2	3	4	5	6	
12	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	45	конусоподібна	–	Д	–
13	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	55	конусоподібна	–	Д	–
14	<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	30	пірамідальна	–	Д	–
15	<i>Pinus sylvestris</i> L.	10	конусоподібна	–	Д	–
16	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	колоновидна	–	Д	–
17	<i>Pinus mugo</i> 'Gnom'	10	широкопірамідальна	–	Д	–
18	<i>Malus domestica</i> Borkh.	45	шаровидна	–	З	Санітарна обрізка
19	<i>Betula pendula</i> Roth.	48	вузькоовальна	–	Д	–
20	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	–	З	Санітарна обрізка
21	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	–	З	Санітарна обрізка
22	<i>Betula pendula</i> Roth.	48	вузькоовальна	–	Д	–
23	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–
24	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–
25	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–
26	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–
27	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–

Продовження дод. А.7

1	2	3	4	5	6	7
28	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–
29	<i>Juniperus sabina</i> L.	25	яйцеподібна	–	Д	–
30	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	–	Д	–
31	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	50	куполоподібна	широкомінуюча міль	3	Санітарна, обрізки омолоджувальна
32	<i>Acer platanoides</i> L.	32	шароподібна	–	Д	–
33	<i>Acer platanoides</i> L.	32	шароподібна	–	Д	–
34	<i>Acer platanoides</i> L.	32	шароподібна	–	Д	–
35	<i>Tilia cordata</i> Mill.	45	яйцеподібна	–	3	Санітарна обрізка
36	<i>Tilia cordata</i> Mill.	45	яйцеподібна	–	3	Санітарна обрізка
37	<i>Tilia cordata</i> Mill.	45	яйцеподібна	–	3	Санітарна обрізка
38	<i>Tilia cordata</i> Mill.	45	яйцеподібна	–	3	Санітарна обрізка
39	<i>Corylus avellana</i> L.	25	оберненоко- нусоподібна	–	Д	–
40	<i>Corylus avellana</i> L.	25	оберненоко- нусоподібна	–	Д	–

НУБІП України

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ ЖИВОПЛОТІВ

Номер за абрисом	Вид живоплоту	Назва породи кущів та її основних видів і форм	Вік, років	Висота, м	Ширина, м	Протяжність пог. м	Якісний стан кущів			Примітка
							добрий	задовіль- ний	незадо- вільний	
1	декора- тивний	<i>Carpinus betulus</i> L.	35	1,0	0,6	85	—			доповнити садивним матеріалом просвіти

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗПОДІЛ КВІТНИКІВ ЗА НАЗВАМИ, ВИДАМИ РОСЛИН, ЇХ ВІКОМ І СТАНОМ

Назва квітника	Площа, м ²	Види квітів	Вік рослин, років	Кількість кущів, шт.	Стан			Примітка
					добрий	задовільний	незадовільний	
Клумба (центральна)	350,0	<i>Mentha piperita</i> L. <i>Hemerodallis liliodspodelus</i> L. <i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i> Waldst. & Kit. <i>Sedum maximum</i> (L.) Suter <i>Tagetes erecta</i> L. <i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai <i>Lysimachia punctata</i> L. <i>Zinnia elegans</i> Jacq. <i>Rudbeckia hirta</i> L. <i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.	1-3	7500		—		Видалення бур'янів, підживлення
Міксбордер (біля пандусу)	3,0	<i>Tagetes erecta</i> L. <i>Iris aphylla</i> subsp. <i>hungarica</i> Waldst. & Kit. <i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai <i>Verbena hastata</i> 'Alba'	1-3	200		—		Видалення бур'янів, підживлення
Бордюр (вздовж огорожі)	4,0	<i>Zinnia elegans</i> Jacq.	1-3	70	—			—
Всього	357,0			7770	—	—	—	—

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНА ВІДОМІСТЬ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ТЕРИТОРІЇ

Комунальне некомерційне підприємство фахівської міської ради «Фахівська центральна районна лікарня»

Інвентаризаційний номер/кількість	Назва рослин, характеристика рослинного угруповання	Приблизний вік, років	Форма крони	Наявність пошкоджень, хвороб, шкідників/ клас санітарного стану	Декоративна оцінка	Практичні рекомендації
1	2	3	4	5	6	7
1	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	—	3	Санітарна обрізка
2	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	—	3	Санітарна обрізка
3	<i>Tilia cordata</i> Mill.	55	яйцеподібна	—	3	Санітарна обрізка
4	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
5	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
6	<i>Rhus typhina</i> L.	10	зонтикоподібна	—	Д	—
7	<i>Tilia cordata</i> Mill.	50	яйцеподібна	—	3	Санітарна обрізка
8	<i>Tilia cordata</i> Mill.	60	яйцеподібна	—	3	Санітарна обрізка
9	<i>Tilia cordata</i> Mill.	60	яйцеподібна	—	3	Санітарна обрізка

1	2	3	4	5	6	7
10	<i>Philadelphus coronarius</i> L.	20	розлога	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
11	<i>Philadelphus coronarius</i> L.	20	розлога	–	3	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка
12	<i>Tilia cordata</i> Mill.	30	яйцеподібна	–	Д	–
13	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam	30	округла	–	Д	–
14	<i>Juniperus sabina</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
15	<i>Picea pungens</i> 'Glauca'	4		–	Д	–
16	<i>Betula pendula</i> Roth.	35	вужкоовальна	–	Д	–
17	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	60	конусоподібна	–	3	Санітарна, формуюча обрізка
18	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	40	конусоподібна	–	Д	–
19	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
20	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
21	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
22	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
23	<i>Rhus typhina</i> L.	10	зонтикоподібна	–	Д	–

НУБІП України

Продовження дод. А.10

1	2	3	4	5	6	7
24	<i>Betula pendula</i> Roth.	55	вузькоовальна	–	З	Санітарна, омолоджувальна обрізка
25	<i>Acer platanoides</i> L.	55	шаровидна	омела	Н	Санітарна, омолоджувальна обрізка
26	<i>Betula pendula</i> Roth.	45	вузькоовальна	–	З	Санітарна, омолоджувальна обрізка
27	<i>Spiraea vanhouttei</i> (Briot) Zabel	5	розлога	–	Н	Заміна
28	<i>Tilia cordata</i> Mill.	25	яйцеподібна	–	Д	–
29	<i>Juniperus sabina</i> L.	5	яйцеподібна	–	Д	–
30	<i>Juniperus communis</i> L.	5	яйцеподібна	–	Д	–
31	<i>Betula pendula</i> Roth.	15	вузькоовальна	–	Д	–
32	<i>Betula pendula</i> Roth.	20	вузькоовальна	–	Д	–
33	<i>Betula pendula</i> Roth.	20	вузькоовальна	–	Д	–
34	<i>Betula pendula</i> Roth.	20	вузькоовальна	–	Д	–
35	<i>Betula pendula</i> Roth.	20	вузькоовальна	–	Д	–
36	<i>Betula pendula</i> Roth.	20	вузькоовальна	–	Д	–
37	<i>Betula pendula</i> Roth.	25	вузькоовальна	–	Д	–
38	<i>Betula pendula</i> Roth.	25	вузькоовальна	–	Д	–
39	<i>Betula pendula</i> Roth.	25	вузькоовальна	–	Д	–

1	2	3	4	5	6	7
40	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
41	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
42	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
43	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
44	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
45	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт E18 або препаратом Revive
46	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	35	округла	–	Д	–
47	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	35	округла	–	Д	–
48	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
49	<i>Ulmus laevis</i> Pall.	25	округла	–	Д	–
50	<i>Betula pendula</i> Roth.	20	вужкоовальна	–	Д	–
51	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–

Продовження дод. А.10

1	2	3	4	5	6	7
52	<i>Tilia cordata</i> Mill.	20	яйцеподібна	–	Д	–
53	<i>Tilia cordata</i> Mill.	23	яйцеподібна	–	Д	–
54	<i>Tilia cordata</i> Mill.	25	яйцеподібна	–	Д	–
55	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
56	<i>Tilia cordata</i> Mill.	35	яйцеподібна	–	Д	–
57	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
58	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	60	конусоподібна	–	З	Санітарна обрізка
59	<i>Betula pendula</i> Roth.	25	вувькоовальна	–	Д	–
60	<i>Rosa rugosa</i> L.	10	округла	–	Д	–
61	<i>Rosa rugosa</i> L.	10	округла	–	Д	–
62	<i>Rosa rugosa</i> L.	10	округла	–	Д	–
63	<i>Rhus typhina</i> L.	15	зонтикоподібна	–	Д	–
64	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
65	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
66	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–

Продовження дод. А.10

1	2	3	4	5	6	7
67	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
68	<i>Syringa vulgaris</i> L.	10	яйцеподібна	–	Д	–
79	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	55	конусоподібна	–	3	Санітарна обрізка
70	<i>Syringa vulgaris</i> L.	20	яйцеподібна	–	Д	–
71	<i>Tilia cordata</i> Mill.	55	яйцеподібна	–	Д	Санітарна, омолоджувальна обрізка
72	<i>Rosa rugosa</i> L.	10	округла	–	Д	–
73	<i>Picea abies</i> (L.) H.Karst.	25	конусоподібна	–	Д	–
74	<i>Thuja occidentalis</i> L.	55	колоновидна	–	3	Санітарна обрізка
75	<i>Thuja occidentalis</i> L.	55	колоновидна	–	3	Санітарна обрізка
76	<i>Thuja occidentalis</i> L.	35	колоновидна	–	Д	–
77	<i>Tilia cordata</i> Mill.	35	яйцеподібна	–	Д	–
78	<i>Juniperus communis</i> L.	8	яйцеподібна	–	Д	–
79	<i>Prunus domestica</i> L.	25	широко- яйцевидна	–	3	Санітарна обрізка
80	<i>Prunus domestica</i> L.	35	широко- яйцеподібна	–	3	Санітарна обрізка
81	<i>Rhus typhina</i> L.	15	зонтикоподібна	–	Д	–
82	<i>Rhus typhina</i> L.	15	зонтикоподібна	–	Д	–

1	2	3	4	5	6	7
83	<i>Rhus typhina</i> L.	15	зонтикоподібна	–	Д	–
84	<i>Tilia cordata</i> Mill.	40	яйцеподібна	–	З	–
85	<i>Tilia cordata</i> Mill.	45	яйцеподібна	–	З	–
86	<i>Tilia cordata</i> Mill.	45	яйцеподібна	–	З	–
87	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
88	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	60	куполоподібна	широкомінуюча міль	Н	Санітарна, омолоджувальна та формуюча обрізка, використання ін'єкцій біоенсектицидів Актарофіт Е18 або препаратом Revive
89	<i>Carpinus betulus</i> L.	30	циліндрично-округла	–	Д	–
90	<i>Carpinus betulus</i> L.	30	циліндрично-округла	–	Д	–
91	<i>Carpinus betulus</i> L.	35	циліндрично-округла	–	Д	–
92	<i>Carpinus betulus</i> L.	35	циліндрично-округла	–	Д	–
93	<i>Carpinus betulus</i> L.	30	циліндрично-округла	–	З	–
94	<i>Carpinus betulus</i> L.	30	циліндрично-округла	–	З	–
95	<i>Carpinus betulus</i> L.	39	циліндрично-округла	–	З	–
96	<i>Acer platanoides</i> L.	40	шароподібна	–	Д	–
97	<i>Acer platanoides</i> L.	40	шароподібна	–	Д	–
98	<i>Corylus avellana</i> L.	20	оберненоконусоподібна	–	Д	–

НУБІП України

1	2	3	4	5	6	7
99	<i>Corylus avellana</i> L.	20	обернено- конусоподібна	–	Д	–
100	<i>Corylus avellana</i> L.	20	обернено- конусоподібна	–	Д	–

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВІДОМІСТЬ ОБ'ЄКТУ ЖИВОПЛОТІВ

Номер за абрисом	Вид живоплоту	Назва породи кущів та її основних видів і форм	Вік, років	Висота, м	Ширина, м	Протяжність пог.м	Якісний стан кущів			Примітка
							добрий	задовільний	незадовільний	
1	декоративний	<i>Cornus alba</i> L.	20	0,5	0,5	10			–	Потребує санітарної та формуючої обрізки, доповнити садивним матеріалом просвіти
2	декоративний	<i>Cornus alba</i> L.	20	0,5	0,5	20			–	Потребує санітарної та формуючої обрізки, доповнити садивним матеріалом просвіти

РОЗПОДІЛ КВІТНИКІВ ЗА НАЗВАМИ, ВИДАМИ РОСЛИН, ЇХ ВІКОМ І СТАНОМ

Назва квітника	Площа, м ²	Види квітів	Вік рослин, років	Кількість кущів, шт.	Стан			Примітка
					добрий	задо- вільний	незадо- вільний	
Рабатка (неврологічне відділення)	5,0	<i>Mentha piperita</i> L. <i>Sedum maximum</i> (L.) Suter <i>Tagetes erecta</i> L. <i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai <i>Stachys byzantina</i> K.Koch & Scheele <i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott.	1–3	125		–		Видалення бур'янів, підживлення
Рабатка двостороннього огляду	12,0	<i>Iris aphylla</i> L. <i>Mentha piperita</i> L. <i>Tagetes erecta</i> L.	1–3	248	–			–
Клумба (вхідна частина)	5,0	<i>Heliopsis helianthoides</i> (L.) Sweet <i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai <i>Rudbeckia hirta</i> L. <i>Iris aphylla</i> L.	1–3	123		–		Видалення бур'янів, підживлення
Клумба (біля паркану)	96,0	<i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai <i>Rudbeckia hirta</i> L. <i>Stachys byzantina</i> K.Koch & Scheele <i>Heliopsis helianthoides</i> (L.) Sweet <i>Symphyotrichum novi-belgii</i> (L.) G.L.Nesom <i>Vinca minor</i> L.	1–3	1652		–	–	Видалення бур'янів, підживлення, довнення
Міксбордер (біля терапевтичного відділення)	14,0	<i>Phlox paniculata</i> 'Pink Attraction'	1–3	262		–		Видалення бур'янів, підживлення, довнення

Клумба (округла)	49,3	<i>Sedum maximum</i> (L.) Suter та <i>Hosta plantaginea</i> 'Royal Standard'	1-3	638	-			-
Рабатка (біля господарської будівлі)	14,0	<i>Iris aphylla</i> L. <i>Hosta minor</i> (Baker) Nakai	1-3	126			-	Видалення бур'янів, підживлення, довшення
Всього	195,3	-	-	3174	-	-	-	-